

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS HAAHKAN METSÄSTYKSEN RAJOITTA- MISESTA

Pääasiallinen sisältö

Haahkan metsästystä rajoitetaan siten, että vain koirashaahkan metsästys olisi sallittua 1.6.–15.6. ja koirashaahkan metsästys olisi sallittu vastaavalla alueella kuin asetuksessa 1077/2015, jonka voimassaolo on päättynyt 31.7.2018. Muutoksena aiempaan asetukseen olisi se, että metsästyksen rajoittaminen laajenisi koskemaan molempien sukupuolien syyspyyntiä eli haahkalle asetettaisiin syysaikainen rauhoitus.

Tärkein syy koirashaahkajahdin rajoittamiselle kahteen viikkoon ja aluerajaukselle vain ulkomialueille, on komission käynnistämä valvontamenettely. Haahkakoiraat ovat käytännössä menneet juhannukseen mennessä sulkimialueille tehostettuun ravinnonhankintaan tai suoraan Tanskaan. Rajaamalla metsästys kahteen viikkoon turvataan sulkimisajan rauha koirashaahkoille ja aluerajauksella erotetaan pesimäalueet metsästysalueista. Asetuksen karttaliitteessä esitetty alue (pääasiassa puuttomia ulkoluotoja), jolla uroshaahkoja voitaisiin metsästä, käytännössä rajaa haahkan keskeiset pesimäalueet metsästysalueen ulkopuolelle. Lisäksi erikseen on mainittu, että tälläkään alueella metsästys ei ole sallittua saarilla ja luodoilla, joilla esiintyy naarashaahkoja poikasineen tai on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyksunta.

Suomen haahkakanta taantuu voimakkaasti. Pääsyyinä lienee naaraisiin ja poikasiin kohdistuva voimakas merikotkan ja pienpetojen saalistus. Haahkakannan sukupuolijakauma on vinoutunut voimakkaasti koirasvoittoiseksi.

Koiraita on haahkakannassa runsaasti, eikä niiden nykyinen metsästyskuolleisuus ole uhka haahkapopulaatiolle. Haahkan kokonaiskanta on edelleen melko suuri, joten koiraiden rajoitettu metsästys voi olla mahdollista ilman negatiivista vaikutusta kannan kehitykselle.

Haahkakannan elpymisen turvaamiseksi on turvattava tehokas pienpetojen pyynti saaristoalueilla, jotta haahkan poikastuotto on mahdollista sisäsaaristossa, jossa merikotkan suoraan tai välillisesti aiheuttama kuolleisuus on vähäisempää kasvillisuuden hautoville naaraille ja poikueille tarjoaman suojan vuoksi. Pienpetopyynnin käytännön toteutukseen tarvitaan motivoituneita pyytäjiä. Pyyntimotivaatioon voidaan vaikuttaa positiivisesti, jos haahkan metsästys on ainakin osittain mahdollista.

1 Nykytila

Haahkan *Somateria mollissima* kanta osoittaa voimakasta vähenemistä. Tuorein julkaistu tieto Itämeren talvehtivasta kannasta v. 2009, jolloin kanta 976 000 yksilöä. Itämeren pesimäkanta puolittui 2000–2009. Vuosina 1982–2009 vanhojen naaraiden osuus Tanskan saaliissa vähentynyt 44 % ja nuorten lintujen osuus 57 %¹. Suomessa yksilömäärä, lisääntyvä kanta (2015) 188 000–265 200². Noin 70 % pesimäkannasta on koiraita

---

¹ Ekroos, J., Fox, A. D., Christensen, T. K., Petersen, I. K., Kilpi, M., Jónsson, J. E., Green, M., Laursen, K., Cervenc, A., de Boer, P., Nilsson, L., Meissner, W., Garthe, S. ja Öst, M. 2012. Declines amongst breeding Eider *Somateria mollissima* numbers in the Baltic/Waden Sea flyway. *Ornis Fennica* 89: 81–90.

² Suomen lintujen uhanalaisuus: https://helda.helsinki.fi/bitstream/handle/10138/159435/Suomen_lintujen_uhanalaisuus_2015.pdf?sequence=1

(2015)³. Itämerellä ammutaan n. 65 000 haahkaa vuodessa, näistä n. 50 000 Tanskassa (2012)⁴. Suomessa vuoden 2016 saalis oli noin 1700 haahkaa. V. 2016 ammutuista linnuista 88 % oli kesällä ammuttuja koiraita ja v. 2017 kesäjahdissa saatujen koiraiden osuus koko saaliista oli 98 %.⁵

Suomen haahkapopulaatio on voimakkaan koirasvoittoinen ja metsästyksen metsästyssaalis koirashaahkojen eli kalkkaiden määrään suhteutettuna pieni.

Suomen kannan kehitys osoittaa 41–58% vähenemistä pitkällä aikavälillä.⁶ Komissio on antanut Suomelle perustellun lausunnon⁷ uroshaahkojen (haahkakoiraiden) kesäaikaisesta metsästyksestä. Komission mukaan uroshaahkojen metsästys tapahtuu haahkan lisääntymisaikana eikä voimassa oleva sääntely estä uroshaahkojen metsästystä alueilla, joissa naarashaahkat huolehtivat poikasista. Varmistaakseen, että koirashaahkojen metsästys ei vaaranna Suomessa pesivää haahkakantaa ja häiritse naarashaahkoja poikasineen maa- ja metsätalousministeriön asetuksella ([1077/2015](#)) rajoitettiin vuosina 2015–2018 uroshaahkan kesäaikaista metsästystä Itämeren alueella. Haahkakannan voimakkaan urosvoittoisuuden (kannasta 70 % uroksia) johdosta ja kestävän verotuksen periaatteiden mukaisesti sekä perinteisen metsästyksen säilyttämiseksi koirashaahkan metsästystä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista kieltää kokonaan. Muun muassa HELCOM⁸ on suositellut raportissaan metsästyksen kohdistamista uroksiin. Vanhan koiraan naaraasta eroava valkea puku säilyy, mutta nuorten lintujen erottaminen syksyllä naaraista on vaikeaa, koska syksyllä naaras ja saman vuoden poikanen ovat lähes samanvärisiä.

Metsästyslain (615/1993) 20 §:n 1 momentin mukaan metsästystä on harjoitettava kestävän käytön periaatteiden mukaisesti ja siten, että riistaeläinkannat eivät vaarannu, luontoa ei tarpeettomasti vahingoiteta, riistakantaa ei vaaranneta eikä eläimille tuoteta tarpeetonta kärsimystä. Metsästyslain järjestelmässä riistaeläinlajien metsästämistä rajoitetaan ensisijaisesti metsästyslain 37 §:n nojalla valtioneuvoston asetuksella säädetyllä vuosittaisella yleisellä rauhoitusajalla. Metsästyslailla on kansallisesti toimeenpantu myös EU:n luonto- ja lintudirektiivit, siltä osin kun säännökset koskevat metsästystä. Metsästysasetuksen (666/1993) 24 §:n 1 momentin 17 kohdassa on säädetty uroshaahkan yleinen rauhoitusaika 1.1.–31.5. välisenä aikana. Haahkojen syysmetsästys alkaa normaalisti 20.8., mutta uroshaahkan metsästys on mahdollista 1.6.–31.12. välisenä aikana. Naarashaahkan ja sen saman vuoden poikasen rauhoitusaika on 1.1.–20.8. kello 12 saakka. Niiden metsästys on mahdollista 20.8. klo 12 alkaen vuoden loppuun saakka. Metsästyslain 38 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästys tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella.

Asetuksella 1077/2015 (voimassa 31.8.2018) oli rajoitettu uroshaahkan metsästystä kolmeksi vuodeksi siten, että uroshaahkan metsästys on ollut sallittua ainoastaan 1.6.–15.6. välisenä aikana vain karttaliitteessä osoitetulla alueella, jolla metsästys on ohjattu karuille ulkoluodoille, jotka sijaitsevat kaukana suojaisista saari-ryhmistä ja näin ollen myös kaukana pesimäalueista. Lisäksi tällä alueella metsästys on ollut kielletty myös sellaisilla saarilla ja luodoilla, joilla esiintyy naarashaahka poikasineen sekä sellaisilla saarilla ja luodoilla, joilla

³ Kilpi, M., Lorentsen, S. H., Petersen, I. K., ja Einarsson, A. (2015). Trends and drivers of change in diving ducks. *TemaNord* 2015: 516. 56 s.

⁴ Miljöforskningsberedningen, 2012. Ejderns och andra musselätande dykänders minskning i Östersjön. Rapport från miljöforskningsberedningen. 22 s.

⁵ Suomen riistakeskuksen Oma riista -palveluun tallennetut saaliit metsästysvuosilta 2016–2017 ja 2017–2018

⁶ Lintudirektiivin art. 12 raporttien 2008-2012 aineistot saatavilla:

<http://bd.eionet.europa.eu/article12/summary>

⁷ http://europa.eu/rapid/press-release_MEMO-15-4871_fi.htm

⁸⁸ <http://helcom.fi/Red%20List%20Species%20Information%20Sheet/HELCOM%20Red%20List%20Somateria%20mollissima.pdf>

on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyksunta. Lisäksi asetuksella on kielletty uroshaahkan metsästys koko Suomessa alkaen 16.6. ja päättyen 20.8. kello 12 kokonaan. Haahkojen syysmetsästys on normaalisti alkanut 20.8. klo 12.

Karttaliitteen luotoluettelo laadittiin Suomen riistakeskuksen toimesta luodosta luotoon menetelmällä Viro-lahdelta (Venäjän rajalta alkaen) Tornioon (Ruotsin rajalle) järjestyksessä, koska saaristo on täynnä samannimiä luotoja. Tämän johdosta ei ollut mielekästä tehdä tarkkaa luetteloa luodoista, joilla metsästys on sallittua. Karttaliite julkaistiin sähköisessä palvelussa ([Paikkatietoikkunan](#) kartta⁹), jotta kuka tahansa pystyi katsomaan, onko jokin yksittäinen luoto tai saari uroshaahkan metsästyksen piirissä vai ei. Vaikka karttarajauksen sisällä olisi jokin yksittäinen luoto, jossa haahkanaaras satunnaisesti tai pysyvästi pesii tai on poikasineen, on tämä luoto tai saari ollut metsästykseltä rauhoitettu asetuksen mukaisesti. Koska sallittu metsästysalueen rajaus karttaan on tehty luodosta luotoon, selvyyden vuoksi todettiin, että rajaluodot kuuluvat metsästysalueeseen ja niiltä metsästäminen on mahdollista kaikkiin suuntiin, mikäli niillä ei esiinny naarashaahkaa poikasineen tai etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyksuntaa. Edellytyksenä on tietenkin myös se, että metsästäjällä on oikeus metsästää luodolla joko metsästyslain 7 §:n¹⁰ nojalla tai maanomistuksen tai metsästysvuokrasopimuksen nojalla.

Haahkan metsästyksiä säätelee myös lintudirektiivi. Haahka kuuluu lintudirektiivin 1 artiklassa tarkoitettuihin lajeihin ja liitteen II B-osan lajeihin. Lintudirektiivin 2 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet 1 artiklassa tarkoitettujen lintulajien kantojen ylläpitämiseksi sellaisella tasolla, joka vastaa erityisesti ekologisia, tieteellisiä ja sivistyksellisiä vaatimuksia ottaen huomioon taloudelliset ja virkistykseen liittyvät vaatimukset, taikka näiden kantojen mukauttamiseksi tähän tasoon. Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan liitteessä II lueteltujen lajien kantojen koon, maantieteellisen levinneisyyden ja lisääntymisnopeuden takia koko yhteisössä niitä voidaan metsästää kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Liitteessä II olevassa B-osassa lueteltuja lajeja saa metsästää niiden jäsenvaltioiden alueella, joista on maininta liitteessä. Haahka sisältyy direktiivin liitteessä II olevan B osan luetteloon lajeista, joita voidaan metsästää Suomessa.

Afrikan ja Euraasian muuttavien vesilintujen suojelusopimuksen (AEWA) 7. osapuolikokouksessa haahka siirrettiin osioon (A liite, kategoria 4), jossa metsästys on mahdollista vain kansainvälisen hoitosuunnitelman puitteissa (Adaptive Harvest Management)¹¹. EU on kuitenkin tehnyt varauman AEWA-luokituksen muutokseen haahkan osalta, koska lintudirektiiviä ei voida muuttaa 90 päivän kuluessa. Näin ollen EU ei teknisesti kiellä metsästyksiä, mutta suosittaa jäsenmaita noudattamaan AEWA-luokitusta.¹²

Haahkalle ei ole laadittu kansainvälistä hoitosuunnitelmaa eikä kansainvälisen tason metsästyssääteilyä. Tulevan AEWA-luokitusmuutoksen vuoksi haahkan metsästyksen jatkuminen edellyttää kansainvälisen hoitosuunnitelman laatimista ja metsästyssääteilyn järjestämistä.

Metsästyksen ei arvioida olevan syy kannan taantumiseen, vaan taantumisen aiheuttaa todennäköisesti joukko muita syitä. Suomessa taantumisen suurimpana syynä lienee voimakas naarasiin ja poikasiin kohdistuva saalistus. Ruotsissa on lisäksi osoitettu tiamiinin (B1-vitamiini) puutoksen kasvattavan selvästi poikasten

---

⁹ Paikkatietoikkunasta saa tasona päälle myös suojelualueet, jolloin metsästäjä voi ennakoida, mitä hänen pitää rauhoitussäännösten pohjalta ottaa huomioon, kun valitsee metsästyspaikkaansa (Karttatietoikkuna -> Valitse "Karttatasot" -> Valitse "Taustakarttasarja" sekä "Uroshaahkan metsästysalue" sekä halutut "Suojellut alueet")

¹⁰ Jokaisella Suomessa pysyvästi asuvalla on oikeus metsästää yleisellä vesialueella meressä, sellaisilla yleisellä vesialueella meressä olevilla saarilla ja luodoilla, jotka kuuluvat valtiolle ja joiden hallintaa ei ole kenellekään luovutettu, sekä Suomen talousvyöhykkeellä. ([26.11.2004/1068](#))

¹¹ AEWA MOP7 Resolution 7.3: <https://www.unep-aewa.org/en/document/adoption-amendments-aewa-annexes-4>

¹² AEWA MOP7 Meeting report, EU speaking point, page 14 <https://www.unep-aewa.org/en/document/consolidated-draft-report-aewa-mop7-days-1-2>

kuolleisuutta. Myös haahkan ravinnossa tapahtuneiden muutosten, kuten sinisimpukan väheneminen, on epäilty vaikuttaneen taantumaan Ruotsissa. Suomessa sinisimpukan esiintymisessä ei ole tapahtunut merkittäviä muutoksia.¹³

Jäsenvaltioiden on varmistettava, että lajien metsästys ei vaaranna suojelutoimenpiteitä niiden levinneisyysalueella. Edelleen 7 artiklan mukaan jäsenvaltion on varmistettava, että metsästys harjoitettuna voimassa olevien kansallisten toimenpiteiden mukaisesti vastaa kyseisten lintulajien järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen sääntelyn periaatteita ja että tämä käytäntö näiden lajien ja etenkin muuttavien lajien kantojen osalta on sopusoinnussa 2 artiklasta seuraavien toimenpiteiden kanssa. Lintudirektiivin 7 artiklassa säädetään lisäksi, että lintujen metsästys ei ole sallittu pesimisaikana eikä eri lisääntymis- ja poikasten kasvatusvaiheissa. Kun on kyse muuttavista lajeista, jäsenvaltioiden on huolehdittava erityisesti siitä, että metsästyslainsäädännön alaisia lajeja ei metsästetä niiden lisääntymiskauden aikana tai niiden palatessa pesimisalueilleen.

Haahkan lisääntymiseen ja poikasten kasvatusvaiheeseen sekä muuttoon liittyvä biologia poikkeaa monesta muusta lajista. Haahkat pariutuvat talvehtimisalueilla ja ovat siten jo pariutuneet ennen kuin ne saapuvat keväällä Suomeen. Haahkat ovat yksiavioisia ja pesimisalueelle saapunut uros vartioi tiukasti kumppaniaan ruokailematta. Kun haudonta on alkanut, poistuu koiras ulkomeren karuille luodoille ja merivivöhykkeen matalikoille. Haahkakoiraat eivät millään tavalla osallistu poikasten hoitoon eivätkä poikaset ole riippuvaisia haahkakoiraista. Haahkaurokset eivät myöskään palaa pesimäalueelle, vaan ne suuntaavat muuttomatkalle Tanskaan tai pesimisalueista erillään oleville sulkimisalueille. Näin ollen koiras ei osallistu lintudirektiivissä tarkoitettuun lisääntymis- ja poikasten kasvatusvaiheeseen.¹⁴ Käytännössä uroshaahkakanta on juhannukseen mennessä tavoittamattomissa, koska ne vähitellen vetäytyvät sulkatokauden lentokyvyttömyysajaksi saarettomille ulappavesille Salpausselkien jatkeiden moreenikynnästen muodostamille ravintomatalikoille ja sieltä vasta Tanskaan talvehtimaan. Ulkomerellä ne ovat turvassa kaikelta metsästykseltä. Haahkakoiraiden käyttäytyminen on todettu myös Key Concepts -asiakirjassa (2008), jonka mukaan suurin osa aikuisista haahkakoiraista poistuu pesimisalueilta touko-kesäkuussa.¹⁵

Haahkakanta on poikkeuksellisen urosvoittoinen. Arviolta jopa 70 prosenttia¹⁶ haahkakannasta on koiraita. Todennäköisesti urosvoittoisuus on seurausta siitä, että uroshaahkat välttävät pesintäalueella ja -aikana tapahtuvan predaation oleskellessaan ulkomerellä. Pienpetojen, lokkien ja merikotkien aiheuttama predaatio kohdistuu näin ollen pääosin naaraisiin ja poikasiin.

Kesäkuussa alkava uroshaahkojen metsästys tapahtuu ulkoluotojen alueilla, joihin uroshaahkat siirtyvät pesimäalueilta. Metsästykseseen soveltuvat ulkoluodot sijaitsevat saaristoalueiden uloimmilla alueilla ja ovat niin pieniä pinta-alaltaan, ettei niillä ole käytännössä merkitystä merilintujen pesimäpaikkoina. Tyypillisesti pyyn-

---

¹³ Kilpi, M., Lorentsen, S. H., Petersen, I. K., ja Einarsson, A. (2015). Trends and drivers of change in diving ducks. TemaNord 2015: 516. 56 s.

Miljöforskningsberedningen, 2012. Ejderns och andra musselätande dykänders minskning i Östersjön. Rapport från miljöforskningsberedningen. 22 s.

¹⁴ Mm. Suomen riista 50:7-17. (2004). Hario M., Holmén T ja Selin E. haahkan sukupuolten runsaussuhde ja pariuskollisuus.

¹⁵ http://ec.europa.eu/environment/nature/conservation/wildbirds/hunting/docs/reprod_19-24_en.pdf

Males tend to remain further north than females and immatures. Most adult males leave the breeding grounds in May and June to form flocks with non-breeding and immature birds. Many males and immatures of the Baltic population undertake a moult migration in late June and July through the western Baltic to the Wadden Sea.

¹⁶ Kilpi, M., Lorentsen, S. H., Petersen, I. K., ja Einarsson, A. (2015). Trends and drivers of change in diving ducks. TemaNord 2015: 516. 56 s.

<http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:800875/FULLTEXT03.pdf> s.37.

tiä harjoitetaan pieniltä luodoilta lintuja odottaen. Uroshaahkojen metsästykseseen soveltuvat ulkoluodot sijaitsevat pääosin saaristoalueiden uloimmilla laidoilla, eivätkä haahkanaaraat pesi kyseisillä luodoilla niiden karun ympäristön ja vähäisen suojakasvillisuuden vuoksi. Lisäksi näillä ulkoluodoilla ravinnonhankintasyvyys voi estää poikasten ravinnonhankinnan, minkä vuoksi kyseiset alueet soveltuvat pesintään huonosti tästäkin syystä. Kasvillisuuden suojassa olevat pesät säilyvät myös paremmin merikotkien, lokkien ja varisten sekä pienpetojen aiheuttamalta predaatiolta.¹⁷ Pesivien merikotkien lisäksi uloimmassa saaristossa oleskelee nuorten merikotkien parvia, jotka ovat jääneet sinne osallistuttuaan aiemmin keväällä harmaaahylkeiden kuuttien saalistukseen. Merikotkan merkitys etenkin lounaissaaristossa haahkakannan pienemiselle on kiistaton, mutta sisempänä saaristossa sen merkitys on luultavasti ollut vähäisempi. Tätä nykyä ulkosaariston jäljellä olevat pesivät haahkat pesivät yleensä hyvin suojassa, puiden ja pensaiden alla.¹⁸

Haahkanaaraat eivät pesi näillä alueilla kuin aivan poikkeuksellisesti, koska ravinnonhankintasyvyys voi olla 30–40 metriä. Näihin syvyyksiin pystyvät vain aikuiset linnut. Poikaset eivät pysty sukeltamaan kuin korkeintaan kahden metrin syvyyteen (kartassa tumman ruskea 0–9,9 m) ja niiden ravinnonhankinta alussa perustuu muutoinkin hyönteisravintoon. Vaikka ravinto muuttuu myöhemmin samaan kuin emoilla, eivät haahkanaaraat siirry poikasineen pesimäalueelta edes kovan predaation seurauksena¹⁹. Lisäksi karuilla luodoilla pesät tuhoutuvat aaltojen pyyhkiessä luotojen yli ja mahdollisesti kuoriutuneet poikaset kuolevat nälkään tai esimerkiksi lokkien predaatioon. Ulkoluodoilla poikasten selviytyminen on koko lailla mahdotonta sekä ravinnonsaannin että niihin kohdistuvan predaation sekä puuttuvan suojan johdosta. Lisäksi pääosa poikueista on tuolloin jo vesillä. Vaikka naaras poikasineen saattaisikin uida pesimäalueelta ulkomerialueelle, asetus on kuitenkin kieltänyt metsästyksen sellaisilla luodoilla ja saarilla, joilla esiintyy haahkanaaras poikasineen.

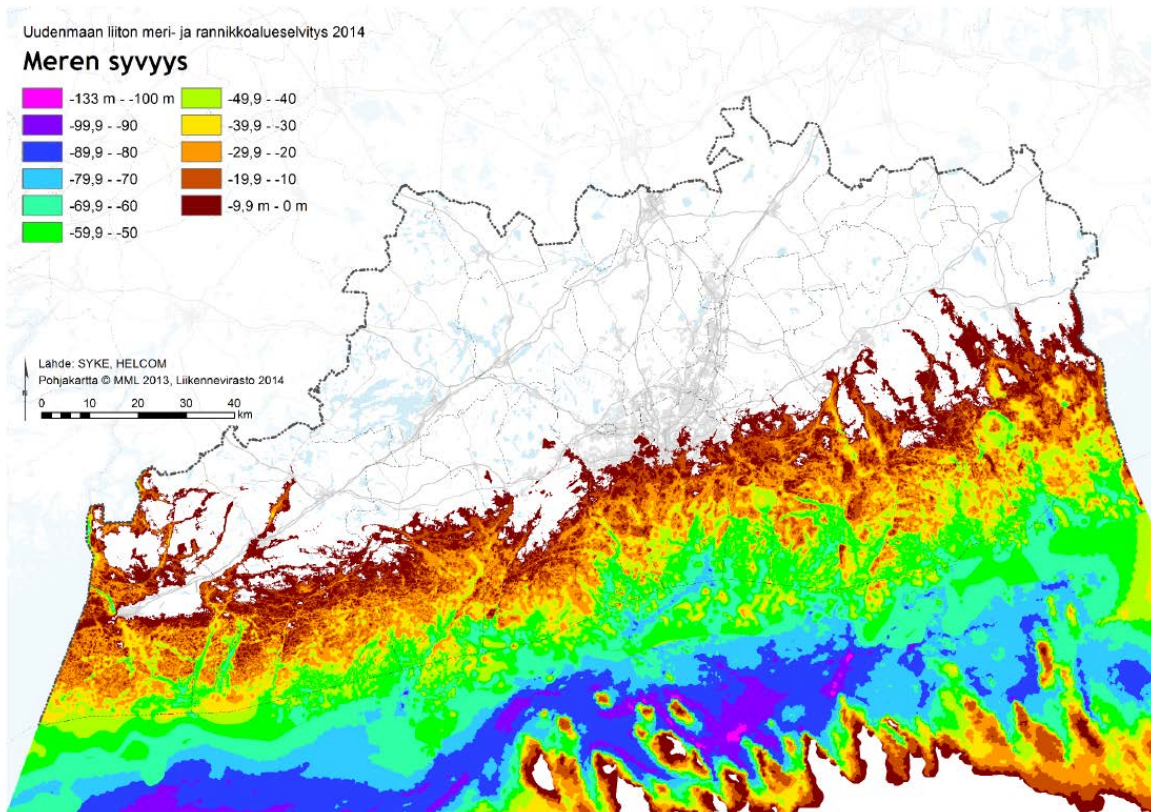
Metsähallituksen erävalvontaraportissa 3.3.2017 on todettu, että ”eteläisillä merialueilla alkukesällä koirashaahkan metsästys ulkoluodoilla on paikoin erittäin suosittua ja tässä valvonnassa saatiin tehdä hyvää yhteistyötä Merivartioston ja poliisin kanssa. Näihin liittyen ei tavattu moitittavaa. Metsästäjät ovat hyvin tiedostaneet, että tämän harrastusmuodon jatkuvuutta ei ole syytä laittomuuksilla vaarantaa.” Maa- ja metsätalousministeriön 30.4.2019 Metsähallituksen erävalvonnalta erikseen saaman tiedon mukaan edellisen kolmen metsästysvuoden aikana ei Metsähallituksen, Merivartioston ja poliisin yhteispartioinneissa ole havaittu rikkeitä koirashaahkan metsästykseseen liittyen.

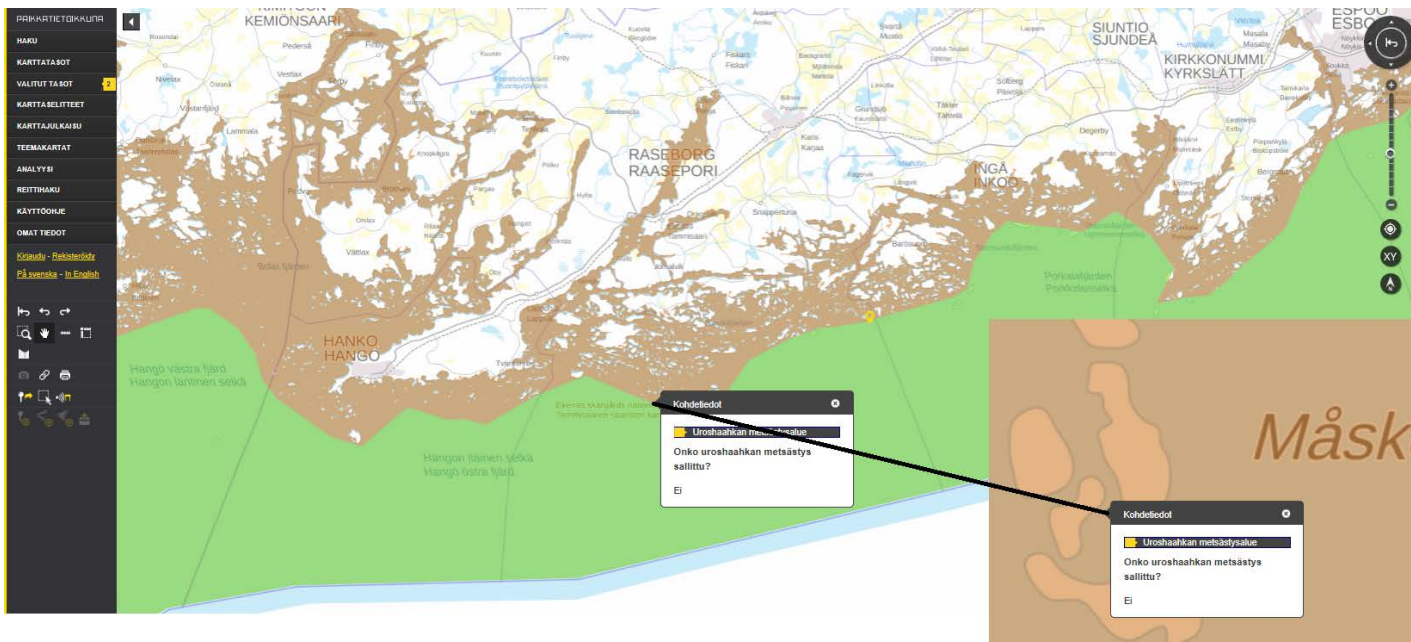
¹⁷ Kilpi&Öst: Merikotkan vaikutus Tvärminnen haahkakantaan. Suomen riista 48:27-33 (2002), ”Läggharunin tapaus on äärimmäinen, sillä saarella ei ole mitään suojaavaa kasvustoa, ja niinpä kolonia on tuhoutunut lähes kokonaan muutamassa vuodessa.”

¹⁸ Vösa; Nordström, Högmänder, Kosonen, Laine; Rönkä, von Numers: Saaristolinnuston kehitys Turun saaristossa 1986-2013. Linnut –vuosikirja 2016.

¹⁹ Hario&Rintala: Saaristolinnuston kehitys Suomen rannikoilla 1986-2013. Linnut -vuosikirja 2013. s. 50. ”Mustasaaren Norrskärillä vuonna 2010 paikalliset merikotkat tuhosivat 22 % pesinnöistä (n=426) ja tappoivat vähintään 4 % emoista, mutta haahkat eivät tämän tieltä siirtyneet mihinkään. Vasta ketun tulo ja pesintä saarilla autoiitti pääsaaren kokonaan haahkoista.”²⁰ http://www.uudenmaanliitto.fi/files/15235/Uudenmaan_meri- ja_rannikkoalueselvitys_E142-2014.pdf

Kuva. Meren syvyys. Lähde: Uudenmaan liitto.²⁰

Yleisluontoinen uroshaahkanmetsästyksen sääntely mahdollistaa uroshaahkojen metsästyksen kaikkialla 1.6. lukien vuoden loppuun saakka. Kolmivuotinen maa- ja metsätalousministeriön asetus rajasi metsästyksen 1.6–15.6 väliseksi ajaksi. Syksyllä 20.8 klo 12 alkava ja vuoden loppuun jatkuva metsästys on ollut hyvin

²⁰ http://www.uudenmaanliitto.fi/files/15235/Uudenmaan_meri-_ja_rannikkoalueselvitys_E142-2014.pdf

vähäistä. Käytännössä metsästys on siis todellisuudessa tapahtunut vain ulkoluodoilla kesäkuun ensimmäisinä viikkoina, jolloin uroshaahkojen päämuutto avomeren sulkimisalueille tai Tanskan talvehtimisalueille tapahtuu.

Komissio vastaanotti vuonna 2011 valituksen, joka koski muun muassa Manner-Suomessa 1. kesäkuuta alkaavaa haahkakoiraiden metsästystä. Komissio esitti tämän vuoksi Suomelle kysymyksiä asiasta EU Pilotin välityksellä.²¹ Tämän jälkeen virallinen valvontaprosessi käynnistyi ja Suomi sai komissiolta virallisen huomautuksen 20.11.2012 ja edelleen perustellun lausunnon 30.4.2015. Komissio toteaa, että lintudirektiivin nojalla luonnonvaraisten lintujen tappaminen on kiellettyä, mutta joitakin lajeja kuten haahkoja (*Somateria mollissima*) voidaan metsästä, kunhan se ei tapahdu pesimä- ja kevätmuuttokausien aikana. Perustellussa lausunnossa komissio kiinnittää huomiota tähän ja esittää väitteenään, että uroshaahkojen metsästys tapahtuu haahkojen lisääntymisaikana ja toteaa, että Suomi ei ole osoittanut, että metsästys rajoittuisi vain ulkosairaston uroshaahkojen ruokailualueille. Komissio esittää myös väitteitä, että uroshaahkojen metsästys voi aiheuttaa häiriötä naarashaahkoille poikastenkasvatusvaiheessa sekä muulle pesimälinnustolle.

Komissio ilmoitti 8.3.2018 vievänsä Ahvenanmaan EU-tuomioistuimeen haahkojen kevätmetsästyksestä.²² Komissio on nostanut kanteen (C-217/19) 8.3.2019²³. Manner-Suomea koskevalla valvontamenettelyllä ei ole tekemistä Ahvenanmaan tapauksen kanssa.

2 Esitys

Asetuksella rajoitettaisiin uroshaahkan metsästystä siten, että uroshaahkan metsästys olisi sallittu ainoastaan 1.6.–15.6. välisenä aikana vain karttaliitteessä osoitetulla alueella ulkoluodoilla. Metsästys olisi kiellettyä sellaisilla saarilla ja luodoilla, joilla esiintyy naarashaahka poikasineen sekä sellaisilla saarilla ja luodoilla, joilla on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyskunta. Lisäksi asetuksella kiellettäisiin uroshaahkan metsästys koko Suomessa alkaen 16.6. jatkuen vuoden loppuun saakka. Syksyinen haahkanmetsästys, joka siis naarashaahkojen ja saman vuoden poikasten osalta muutoin alkaisi 20.8 klo ja jatkuisi 31.12. saakka, kiellettäisiin siis kokonaan.

Metsästyslain 38 §:n mukaan pykälän nojalla annettu asetus saa olla voimassa enintään kolmen vuoden määräajan. Tästä syystä tämä asetus olisi voimassa vuoden 2021 loppuun saakka, mutta ennen asetuksen määräajan päättymistä ministeriö voi ryhtyä toimenpiteisiin seuraavan kolmivuotisen asetuksen saattamiseksi voimaan. Tarvittaessa asetusta tai sen liitteitä on mahdollista muuttaa kesken kolmivuotiskauden esimerkiksi haahkanaaraiden keskeisten pesimäalueiden muuttuessa.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksen tavoitteena on varmistaa, että uroshaahkan metsästys olisi sallittu vain karuilla ulkoluotojen puuttomilla luodoilla ja saarilla, joissa sillä ei ole vaikutusta naarashaahkoihin niiden poikastenkasvatusvaiheessa tai muuhun saaristolinnustoon. Uroshaahkan metsästys ei edellä mainituista lajibiologisista syistä tapahdu pesimis- ja lisääntymisaikana.

On huomattava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan Suomen tulee osoittaa, että metsästys ei tapahdu pesimäalueilla ja se ei häiritse muuta pesivää linnustoa.

²¹ EU Pilot 1494/10/ENVI.

²² http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-1446_fi.htm

²³ <http://curia.europa.eu/juris/liste.jsf?language=fi&num=C-217/19&td=ALL>

Pesimäalueilla on hyvin vähän muuta linnustoa, joten vaikutuksia muuhun pesimälinnustoon ei olisi. Mikäli karttaliitteessä olevalla alueella on luotoja tai saaria, joissa esiintyy naarashaahka poikasineen, niin uroshaahkan metsästys olisi kielletty näillä luodoilla. Käytännössä tämä voidaan useimmiten todeta veneestä kiikareilla rantautumatta ollenkaan luodoille. Ulkoluodoilla esiintyy kuitenkin eräitä merilintuja, jotka pystyvät pesimään karuissakin olosuhteissa ja hankkimaan ravintoa. Siten kiellettyä olisi metsästää luodoilla ja saarilla, joilla on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkikolonia. Olemassa olevan metsästysasetuksen (666/1993) 25 a §:n mukaan harmaalokkiyhdyksunnat ovat koko vuoden rauhoitettuja ja näin ollen niiden häirintä on jo kielletty. Asetuksen voimaan tultua ei ole enää myöskään riskiä siitä, että edellä mainittuja lajeja tai muitakaan lajeja häiritäisiin uroshaahkan metsästyksellä.

Rajoituksella varmistetaan, että uroshaahkan metsästys ei olisi sallittua alueilla, joilla sillä olisi vaikutusta muuhun luontoon.

Käytännössä uroshaahkojen metsästys on loppunut kesäkuun puolivälissä, kun uroshaahkat siirtyvät pois pesimisalueilta yhä ulommas avomerelle sulkasatoon ja tehostettuun ravinnonhankintaan²⁴. Käytännössä metsästysasetuksen sallima metsästysaika on kattanut myös sulkimisaajan²⁵. Kestävän käytön periaatteen varmistamiseksi uroshaahkojen metsästys on kuitenkin syytä kieltää tänä kriittisenä aikana. Käytännössä metsästys ei ole kohdistunut näihin lintuihin, mutta komission kiinnitettyä asiaan huomiota, on rajoitus syytä saattaa voimaan myös lainsäädännössä. Esiitetty metsästysaika sulkee käytännössä pois lintujen ampumisen sulkimisaikana.²⁶ Lintudirektiivin 7 artiklan mukaan on jäsenvaltion velvollisuus varmistaa ja osoittaa, että sallittava metsästys tapahtuu noudattaen järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen säätelyn periaatteita. Metsästysaika tulisi olemaan 1.6.–15.6 välisenä aikana, jolloin uroshaahkojen päämuutto pesimisalueilta sulkasatoalueille tai talvehtimisalueille mm. Tanskaan tapahtuu. Sulkimisesta johtuva tilapäinen lentokyvyn menetys ei tapahdu hetkessä, joten sulkasatoalueiden turvaaminen teoriassa mahdolliselta vaikkakin epärealistiselta metsästykseltä ulkomerellä 16.6 alkaen voidaan katsoa olevan riittävää.

Uroshaahkojen metsästyskäytäntöihin asetuksella on vain vähäisiä vaikutuksia. Uroshaahkojen metsästys on käytännössä tapahtunut juuri tämän asetuksen sallimilla alueilla ja tänä aikana käytännön syistä. Uroshaahkojen kesäaikaisen metsästyksen sallimiselle arvioidaan olevan kannan sukupuolijakaumaa hyvin lievästi oikaiseva vaikutus, mikä on kannan hoitosuosituksien²⁷ mukaista ja tässä tilanteessa kestävän verotuksen kannalta tavoiteltavaa. Haahkan pesimäbiologisista ominaisuuksista johtuen koiraslintujen metsästys on mahdollista rajattuna aikana (1.6.–15.6) ilman, että siitä aiheutuu haittaa lisääntyvälle kannalle. Koirasvoittoisuuden johdosta aikuisten koiraiden metsästys ei myöskään heikennä kannan lisääntymispotentiaalia seuraavana lisääntymiskautena. Syksyllä tapahtuva, myös naaraisiin ja kesän poikastuottoon kohdistuva, metsästys sen sijaan voi pyynnin laajuudesta riippuen vaikuttaa alenevan kannan kehitykseen negatiivisesti. Syksyisen metsästyksen kieltämisellä arvioidaan kuitenkin olevan vain vähäinen vaikutus. Syyssaalis on ollut tähänkin

²⁴ Waterbird Populations and Pressures in the Baltic Sea. TemaNord 2011:550 <http://www.diva-portal.org/smash/get/diva2:701707/FULLTEXT01.pdf>

s. 60.: "Most adult males leave the breeding grounds in May and June to form flocks with non-breeding juveniles."

²⁵ Sulkimisaika on aika jolloin linnut uusivat sulkapeitteensä. Lintudirektiivi mainitsee kyllä muuttoreittien varrella sijaitsevat sulkimisaikat 4 artiklassa (elinympäristösuojelu), mutta ei 5 artiklassa kiellä lintujen tahallista häirintää erityisesti sulkimisaikana vaan lisääntymis- ja jälkeläisten kasvusaikana.

²⁶ Waterbird Populations and Pressures in the Baltic Sea. TemaNord 2011:550 s. 61 In August, the males become flightless for some weeks when they moult flight feathers.

²⁷ <http://helcom.fi/Red%20List%20Species%20Information%20Sheet/HELCOM%20Red%20List%20Sotamateria%20mollissima.pdf>

<https://www.novia.fi/assets/Aronia/Milj/Research-groups/ejder/EkroosOF2012.pdf>

s. 88: "As the ratio of adult females in the population continues to fall, it is likely to become increasingly urgent to recommend hunting mainly male Eiders during the winter".

saakka pieni, joten haahkan metsästys syksyllä on todennäköisesti merkittävä metsästysmuoto vain yksittäistapauksissa. Haahkakantaa saattaa kuitenkin hyödyttää jonkin verran syksyllä säästyneet aikuiset naaraat, jotka ovat kannan arvokkainta osaa.

Suomalaisen metsästyksen aiheuttama koiraiden kuolleisuus ei ole uhka populaatiolle. Hautovien naaraiden häirinnästä aiheutuvaa haittaa on mahdotonta arvioida tarkasti. Pynnin rajaaminen ulkosaaristoon sekä kielto metsästä luodoilla, joilla on haahkoja poikasineen, vähentää hautoviin naarasiin kohdistuvaa häiriötä merkittävästi. Muun muassa merikotkien predaation johdosta ulkosaaristossa ei pesi juurikaan haahkoja puuttuvan suojan johdosta.

Naarasiin ja saman vuoden poikasiin kohdistuva syysmetsästys on nykyisessä tilanteessa perusteltua keskeyttää kannan elpymiskyvyn turvaamiseksi.

Pienpetopyynti on tällä hetkellä tehokkain toteutettavissa oleva haahkakannan hoitotoimenpide ja uroshaahkojen metsästys on yksi motivaattori pienpetopyynnille saaristossa. Hyvin harva muu saariston luonnonhoitotoimenpide, kuin pienpetopyynti, antaa yhtä hyviä tuloksia. Haahkan metsästys on myös osa saaristolaiskulttuuria ja tarjoaa metsästysmahdollisuuksia myös Etelä-Suomen maattomille metsästäjille.

Haahkakannan elpymiseksi on turvattava tehokas pienpetojen pyynti saaristoalueilla, jotta haahkan poikas-tuotto olisi mahdollista sisäsaaristossa, jossa merikotkan suoraan tai välillisesti aiheuttama kuolleisuus on vähäisempää kasvillisuuden hautoville naaraille ja poikueille tarjoaman suojan vuoksi. Pienpetopyynnin käytännön toteutukseen tarvitaan motivoituneita pyytäjiä. Uroshaahkojen metsästyksen osittainen salliminen voi tarjota merkittävän kannustimen hoitaa elinympäristöjä ja puuttua muihin kantojen pienenemiseen vaikuttaviin tekijöihin ja edistää siten tavoitetta palauttaa kannan suojelun tila suotuisaksi.

Mikäli metsästysrajoituksia koskevaa asetusta ei anneta ennen 1.6.2019, tulee uroshaahkojen metsästysaika olemaan 1.6.-31.12. ja naarashaahkojen ja saman vuoden poikasten osalta 20.8. klo 12 alkaen 31.12. saakka.

Kansainvälisen hoitosuunnitelman valmistelu AEWA:n puitteissa tulisi käynnistää viipymättä, jotta se on valmis hyväksyttäväksi AEWA 8 -osapuolikokouksessa Unkarissa loppuvuodesta 2021. Haahkan metsästystä voitaneen AEWA-sopimuksen puitteissa jatkaa kansainvälisen hoitosuunnitelman osana toimeenpantavan kansainvälisen sopeutuvan metsästyssäätelyn raameissa vastaavalla tavalla kuin taigametsähanhen kohdalla jo tehdään.

4 Asian valmistelu

Asian valmistelu liittyy komission käynnistämään valvontamenettelyyn. Valvontamenettelyn mahdollisessa EU-tuomioistuimessa tapahtuvassa käsittelyssä tuomioistuin ottaa huomioon vain perustellun lausunnon vastauksen määräaikaan mennessä voimaan saatetun lainsäädännön ja toimenpiteet. Perustellun lausunnon vastauksen määräaika oli lähtökohtaisesti 30.6.2015. Suomen haettua kahden kuukauden määräajanpidennystä, määräaika oli 31.8.2015. Maa- ja metsätalousministeriö antoi 14.8.2015 asetuksen (1077/2015) uroshaahkan metsästyksen rajoittamisesta. Asetus ilmoitettiin komissiolle 21.8.2015 ja se toimitettiin komissiolle myös perustellun lausunnon vastauksen liitteenä. Mikäli Manner-Suomen tapaus etenee EU-tuomioistuimeen, ei perustellun lausunnon vastaukseen jälkeen tehdyillä toimilla ole kuitenkaan merkitystä. Asia arvioidaan siten sen tilanteen perusteella, joka oli elokuun lopussa 2015.

Maa- ja metsätalousministeriössä on valmisteltu virkatyönä ehdotus maa- ja metsätalousministeriön asetukseksi haahkanmetsästyksen rajoittamisesta. Esitys haahkan syksyisen metsästyksen kieltämisestä on tullut Suomen riistakeskuksen asiantuntijoilta.

Asetusluonnoksesta pyydettiin lausuntoja seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, MMM/ruokaosasto, Ahvenanmaan maakuntahallitus, Luonnonvarakeskus (LUKE), Suomen ympäristökeskus (SYKE), Suomen riistakeskus, riistanhoitoyhdistykset, Metsähallitus, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto (MTK), Svenska lantbruksproducenternas centralförbund (SLC), Suomen Luonnonsuojeluliitto, WWF Suomi, BirdLife Suomi ry, Suomen Metsästäjäliitto ry, Natur och Miljö r.f., Luonnonsuojeluliitto Tapiola. Maa- ja metsätalousministeriö pyysi samalla Suomen riistakeskusta järjestämään riistanhoitoyhdistysten kuulemista varten internetkyselyn, jonka kautta riistanhoitoyhdistykset pystyivät antamaan lausuntonsa sähköisesti koskien metsästyslain 38 §:n nojalla annettavaa metsästyksen kieltämistä. Lausuntojen perusteella lisättiin muutamia kirjallisuusviitteitä ja selvitettiin Metsähallituksen erävalvonnalta mahdollisia rikkeitä haahkanmetsästyksen liittyen edelliseltä kolmelta metsästysvuodelta (s. 5) sekä täsmennettiin muitakin muistioon kohdistuneita huomioita.

Lausuntoja asetusluonnoksesta annettiin yhteensä 12. Lausuntoyhteenveto on tämän muistion lopussa.

5 Voimaantulo

Maa- ja metsätalousministeriön asetus ehdotetaan tulevaksi voimaan mahdollisimman pian. Asetus koskisi siten jo meneillään olevaa metsästyskautta 2018–2019, joka realisoituisi ensimmäisenä 1.6.2019 alkavan uroshaahkojen metsästyksen rajoittamisena.

Lausuntoyhteenveto

Suomen riistakeskus toteaa, että lausunnolla oleva asetusluonnos perustuu Suomen riistakeskuksen tekemään esitykseen. Luonnos on Suomen riistakeskuksen esityksen mukainen, joten sillä ei ole huomauttamista siihen.

Luonnonvarakeskus (LUKE) toteaa lausunnossaan seuraavaa:

Maa- ja metsätalousministeriö on pyytänyt Luonnonvarakeskuksen lausuntoa haahkan metsästyksen rajoittamista koskevasta asetusluonnoksesta ja asetusluonnosta koskevasta muistiosta. Asetuksella rajoitetaan haahkan metsästystä siten, että vain koirashaahkan metsästys olisi sallittua 1.6.–15.6. ja vain asetuksen liitteenä olevaan karttaan merkityillä alueilla; nämä rajoitukset sisältyvät jo asetukseen 1077/2015, jonka voimaolo on päättynyt 31.7.2018. Lisäyksenä asetukseen 1077/2015 esitetään, että uroshaahkan metsästys on kielletty koko maassa 16.6. alkaen 31.12. asti ja että naarashaahkan ja saman vuoden poikasten metsästys on kielletty 20.8. alkaen 31.12. asti.

Luonnonvarakeskus keskittyy lausunnossaan asetuksessa ehdotettavan metsästyksen ekologiseen kestävyys- ja haahkakantaan vaikuttavien asioiden arviointiin. Emme käsittele lausunnossa Lintudirektiivin tulkin-
taa tai kesällä tapahtuvan metsästyksen eettisiä kysymyksiä.

Suomen rannikon haahkakanta nousi 1990-luvun puoliväliin asti, minkä jälkeen se on taantunut (kuva 1). Lisäksi kanta on muuttunut yhä enemmän koirasvoittoiseksi (Ramula ym. 2018, <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0195415>). Kannan kehityksessä on selvää maantieteellistä vaihtelua, mutta sitä on toistaiseksi tarkasteltu tarkemmin vain joillakin osa-alueilla. Esimerkiksi Turun saaristossa lasku on ollut voimakas ulkosaaristossa ja selvästi vähemmän voimakas väli- ja sisäsaaristossa (Vösa ym. 2017; <https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2163>)

Kannan taantumisen ja koirasvoittoisuuden kasvun tärkeimpänä syynä Suomessa pidetään hautoviin naarasiin ja pesiin kohdistuvan saalistuspaineen kasvua, merkittävimpinä saalistajina merikotka ja vieraspetoihin lukeutuvat minkki ja supikoira (esim. Ramula ym. 2018 ja siellä annetut viitteet).

Luonnonvarakeskus pitää haahkanmetsästykselle jo asetuksessa 1077/2015 esitettyjä rajoituksia sekä käsillä olevassa asetusluonnoksessa esitettyä haahkan syysaikaista täysrauhoitusta perusteltuina, kun otetaan huomioon haahkakannan koossa ja aikuislintujen sukupuolten lukusuhteessa tapahtuneet muutokset.

Asetusluonnoksen karttaliitteessä esitetty alue (pääasiassa puuttomia ulkoluotoja), jolla uroshaahkoja voitaisiin metsästää, käytännössä rajaa haahkan keskeiset pesimäalueet metsästysalueen ulkopuolelle. Lisäksi asetuksessa mainitaan erikseen, että tälläkään alueella metsästys ei ole sallittua saarilla ja luodoilla, joilla esiintyy naarashaahkoja poikasineen tai on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyškunta. Nämä rajoitukset ovat perusteltuja. Muistiossa mainitaan, että alueilla on hyvin vähän muuta linnustoa, mutta jää epäselväksi, mihin tämä perustuu ja mikä on kyseisenä ajankohtana (1.–15.6.) tapahtuvan metsästyksen ja häiriövaikutuksen laajuus. Asetusluonnosta koskevassa muistiossa perustellaan toisaalta haahkan metsästyksen rajoittamisen tarvetta ja toisaalta haahkakoiraiden metsästyksen jonkinasteista sallimista. Jälkimmäistä perustellaan lähinnä sillä, että se motivoisi metsästäjiä pienpetopyyntiin, mikä puolestaan auttaisi haahkakantojen elpymistä. Saaristossa tapahtuvan pienpetopyynnin laajuudesta ja haahkan metsästysmahdollisuuksien - erityisesti kesäisen koiraspyynnin - vaikutuksista siihen ei kuitenkaan esitetä näyttöä. Olisi myös hyvä selvittää, tekevätkö kesäisessä haahkanpyynnissä käyvät metsästäjät pienpetopyyntiä saaristossa vai ovatko kyseessä eri henkilöt.

Asetusluonnoksen muistiossa perustellaan pyynnin kohdistamista koiraisiin seuraavasti: "Haahkakannan voimakkaan urosvoittoisuuden (kannasta 70 % uroksia) tasapainottamiseksi koirashaahkan metsästystä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista kieltää kokonaan, koska syksyinen metsästys ei kohdennu riittävässä määrin tai ollenkaan aikuisiin uroshaahkoihin." (s. 2); ja ".....Uroshaahkojen metsästyksen salliminen on yleisesti ottaen poikkeuksellisenä kesäaikana kuitenkin tarpeen kannan hyvin voimakkaan koirasvoittoisuuden johdosta." (s. 7)." On totta ja suotavaa, että haahkakannan laskusuuntauksen ja voimakkaan koirasvoittoisuuden vuoksi metsästyksen tulisi kohdistua nimenomaan koiraisiin, naaraita säästäen. Sitä vastoin koiraiden metsästystä ei voida perustella tarpeelliseksi sen vuoksi, että kanta on koirasvoittoinen. Ei ole tutkimuksellista näyttöä siitä, että koirasvoittoisuudesta sinänsä olisi haittaa haahkakannalle tai minkään muunkaan sorsalajin kannalle; koirasvoittoisuus on sorsalinnuilla hyvin yleistä riippumatta siitä, onko kanta taantuva, vakaa tai kasvava. On eri asia, onko metsästys tarpeellista kannan säilyttämiseksi vai onko se mahdollista kannan vaarantumatta.

Haahkan pesimäbiologisista ominaisuuksista johtuen koiraslintujen metsästys on periaatteessa mahdollista lisääntymiskauden aikana (1.–15.6.) ilman, että siitä koituu suoranaista haittaa lisääntyvälle kannalle. Tämän hetken suuren koirasylijäämän vuoksi aikuisten koiraiden metsästys ei myöskään heikennä kannan lisääntymispotentiaalia seuraavana lisääntymiskautena. Syksyllä tapahtuva, myös naarasiin ja kesän poikastuottoon kohdistuva, metsästys sen sijaan voi pyynnin laajuudesta riippuen vaikuttaa alenevan kannan kehitykseen negatiivisesti. Syyspyynnin rajoittaminen on siksi perusteltua.

Yhteenvetona Luonnonvarakeskus toteaa, että asetusluonnoksessa haahkanmetsästykselle esitetyt rajoitukset ovat perusteltuja ja tarpeellisia. Haahkakoiraiden metsästyksestä rajatuilla alueilla esitettynä ajankohtana 1.–15.6. ei nykytilanteessa koidu suoranaista haittaa haahkan lisääntymiselle, mutta sen vaikutukset muuhun lajistoon eivät ole tiedossa ja toisaalta mahdolliset hyödyt lisääntyneen pienpetopyynnin muodossa ovat myös huonosti tunnettuja ja niitä olisi hyvä selvittää tarkemmin. Luonnonvarakeskus yhtyy kuitenkin näkemykseen, että vieraslajeihin lukeutuvien minkin ja supikoiran pyynti haahkan keskeisillä pesimäalueilla on tärkeää haahkakantojen elvyttämisessä.

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää lausuntopyynnöstä ja toteaa seuraavaa.

Haahkakannan tultua uhanalaiseksi laji on aika rauhoittaa kokonaan toistaiseksi.

Kesämetsästys häiritsee myös muita lintulajeja niiden herkkänä lisääntymisaikana. Jos lajia ei rauhoiteta kokonaan, koirashaahkan metsästysajaksi tulee säätää sama kuin lajin muu syysmetsästysaika.

Jaktvårdsföreningarna i Västra Nyland föreslår att förutom jakt på guding under tiden 1–15.6 skulle jakt på ejder vara tillåten under tiden 20.8–31.12 för medlemmar i lokala jaktföreningar som idkar effektiverad jakt på små rovdjur och icke fredade fåglar (mink, mårddhund, kråka, gråtrut och havstrut). En fångstkvot på fem fåglar per dygn och jägare kunde också införas under höstjakten, det skulle begränsa bytesmängden så att inverkan på ejderstammen blir minsta möjliga.

Det är viktigt att intresset för de lokala jägarna och de lokala jaktföreningarna att minimera stammarna av små rovdjur och icke fredade fåglar upprätthålls. Jakt på guding under tiden 1-15.6 kan på allmänningar bedrivas av alla jägare i landet, också av sådana personer som inte deltar i minskandet av stammarna av små rovdjur och icke fredade fåglar.

Ett sätt att öka häckningsresultatet och överlevnaden av ungarna under den första levnadstiden skulle också vara att kunna begränsa det fria spinnfisket under den period på våren när naturen är som känsligast.

Vi hoppas att dessa ställningstaganden beaktas, så att alla aktörer tillsammans skulle arbeta för naturens bästa i framtiden.

MTK toteaa, että Suomen haahkan kanta on vähentynyt voimakkaasti. Varsin lyhyessä ajassa kanta on heikentynyt yli 50 %. Vuoden 2016 saalis oli noin 1 700 haahkaa. V. 2016 ammutuista linnuista 88 % oli kesällä ammuttuja koiraita. Suomen haahkapopulaatio on voimakkaan koirasvoittoinen ja metsästyksen metsästys-saalis koirashaahkojen määrään suhteutettuna pieni.

Haahkan metsästystä esitetään rajoitettavaksi siten, että vain koirashaahkan metsästys olisi sallittua 1.6.–15.6. ja metsästys olisi sallittu vain rajatuilla alueilla karuilla ulkoluodoilla, jotka sijaitsevat kaukana suojaista saariryhmistä ja näin ollen myös kaukana pesimäalueista. Muutoksena aiempaan asetukseen olisi se, että metsästyksen rajoittaminen laajenisi koskemaan molempien sukupuolien syyspyyntiä eli haahkalle asetettaisiin syysaikainen rauhoitus. Aiemmin sallitulla syyskauteen ajoittuneella metsästysajalla on ollut käyttöä vain harvoissa tapauksissa. MTK:lla ei ole huomautettavaa tehtyyn esitykseen.

Suomen ympäristökeskus lausuu asiasta seuraavaa: Maa- ja metsätalousministeriön tavoite jatkaa uroshaahkan kesäaikaisen metsästyksen rajoittamista Suomen merialueella ja kieltää haahkan syksyinen metsästys kokonaan on erityisen tärkeää haahkakannan voimakkaan vähenemisen takia. SYKE pitää hyvänä, että MMM seuraa haahkakannan kehitystä ja on valmis muuttamaan lajin metsästystä koskevaa asetusta kannan kehitystä koskevan ajanmukaisen tiedon mukaan. Tärkeä muutos on, että haahkan metsästys kohdistetaan toistaiseksi ainoastaan valkopukuisiin koiraisiin ja ruskeapukuisten lintujen metsästäminen kielletään haahkanaaraiden ja -kannan suojelemiseksi ja vinoutuneen sukupuolisuhteen tehokkaammaksi korjaamiseksi.

Haahkakannan tila ja metsästäminen edellytykset

Haahka on taantunut jyrkästi Itämerellä ja Euroopassa. Tuoreimpien arvioiden mukaan laji on EU:n alueella erittäin uhanalainen ja Euroopassa vaarantunut. Vuoden 2019 uhanalaisuustarkastelussa haahka arvioitiin

maassamme erittäin uhanalaiseksi. Koko Itämeren alueella haahkan pesimäkanta todettiin vuonna 2013 vaarantuneeksi.

Haahkan uhanalaistumiskehityksen vuoksi MMM:n tulisi suunnitella haahkan metsästys erityisen huolellisesti, jotta se ei vaikuttaisi haitallisesti lajin kannan kehitykseen. Samalla tulisi edelleen seurata haahkakannan muutoksia ja tarvittaessa hyödyntää kaikkia MMM:n käytössä olevia keinoja metsästyksen rajoittamiseksi, mikäli lajin epäsuotuisa kannankehitys jatkuu.

Tilanteessa, jossa haahkan sukupuolijakauma on merkittävästi vinoutunut, on metsästyksen kohdistaminen haahkakoiraisiin poikastuoton turvaamisen näkökulmasta parempi vaihtoehto kuin haahkanaaraisiin kohdistuva metsästys. Vinoutunutta sukupuolijakaumaa kompensoiva metsästys on järjestetty Tanskassa niin, ettei naaraita (käytännössä ruskeapukuisia lintuja) saa metsästää lainkaan ja metsästys kaikkina vuodenaikoina kohdistuu vain valkoisiin koiraisiin.

Haahkan uhanalaisuuden takia lajin kevätmetsästys tulisi kieltää Ahvenanmaalla ja kesäaikainen koiraiden metsästys suunnitella erityisen tarkasti.

Metsästys pesimäaikana

Asetusluonnoksen perusteluissa todetaan, että MMM:n tavoitteena on varmistaa, ettei haahkakantaa vaaranneta ja, että metsästyksen säätely noudattaa kestävän käytön ja lintudirektiivissä säädettyjen järkevän hyödyntämisen ja ekologisesti tasapainoisen säätelyn periaatteita. SYKE katsoo, että asetusluonnoksessa olevien puutteiden vuoksi nämä tavoitteet eivät vieläkään toteudu. Merkillepantavaa on, että lintudirektiivi kieltää metsästyksen lintujen pesimäaikana.

Asetusluonnoksen liitteessä esitetyllä metsästysvyöhykkeellä haahka esiintyy runsaana. Vyöhykkeellä sijaitsee myös suuri osa haahkan pesimäsaarista ja -luodoista. Perusteluissa todetaan virheellisesti, että metsästyksen soveltuvat ulkoluodot sijaitsevat saaristoalueiden uloimmilla alueilla ja ne ovat niin pieniä pinta-alaltaan, ettei niillä ole käytännössä merkitystä merilintujen pesimäpaikkoina. Lisäksi pääosa poikueista on tuolloin jo vesillä.

Ulkomerien luodoilla pesii yleisesti haahkoja ja naaraat hautovat vielä yleisesti kesäkuun alussa etenkin kylminä ja epävakinä keväinä. Viime vuosina myös merikotkan ja nisäkäspetojen aiheuttama saalistuspaine on lisännyt pesinnän eriaikaisuutta ja uusintapesintöjen määrää.

Siten luodoilla mahdollisesti hautovia haahkanaaraita ei pysty havaitsemaan veneestä käsin.

Maininta, että haahkanaaraat eivät siirtyisi poikasineen pois pesimäalueelta ja että niiden selviytyminen ulkoluodoilla olisi mahdotonta sekä ravinnonsaannin että niihin kohdistuvan saalistuksen johdosta ovat virheellisiä. Haahkanaaraat uittavat poikueita ulkoluodille ja niitä ympäröiville matalikoille säännöllisesti välittömästi poikasten kuoriutumisen jälkeen. Näillä alueilla poikasten menestyminen voi olla jopa parempaa kuin sisempänä saaristossa vähäisemmän ihmisten aiheuttaman häirinnän ja alhaisemman lokkien saalistuksen takia. Ravinto-olosuhteet ovat paremmat ulkosaaristossa, missä on runsaammin sinisimpukkaa tarjolla. Sisäsaaristossa leväkasvustot ovat rehevöitymisen myötä vallanneet pohjan ja suolapitoisuus ulkosaaristoa matalampi. Haahkanpoikaset syövät ensin katkaa ja siirtyvät sen jälkeen sinisimpukkaan.

Muuhun pesimälinnustoon kohdistuva häirintä

Luonnonsuojelulain 39 pykälässä ja lintudirektiivin 5 artiklassa on selkeästi kielletty lintujen tahallinen häirintä erityisesti lisääntymis- ja jälkeläistenkasvatusaikana. Tätä ei todeta vieläkään asetusluonnoksen perustelumuiotissa. Metsästysvyöhykkeen ulkosaarilla ja -luodoilla pesii yleisesti asetusluonnoksessa mainittujen etelänkiisla-, riskilä-, tai ruokkiyhdyksuntien ja harmaalokin lisäksi merihanhia, pilkkasiipiä, lapintiioja, räyskiä, kala- ja selkälökkeja ja kahlaajia. Luonnonsuojelulain ja lintudirektiivin pesimäaikainen häirintäkielto koskee kaikkia lintulajeja, ei yksin ruokkilintuja.

Esityksen vaikutukset

Euroopan unionin komissio edellyttää Suomelta, että haahkan kesämetsästys ei tapahdu pesimäalueilla eikä häiritse muuta pesivää linnustoa.

Esitetyssä asetusluonnoksessa nämä velvoitteet eivät toteudu, koska:

1. Esitetyllä metsästysalueella metsästys on sallittua kaikilla alueilla, joilla sitä ei ole erikseen kielletty. Rajoituksena ovat ainoastaan sellaiset saaret ja luodot, joilla esiintyy naarashaahka poikasineen tai on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkiyhdyksunta. Suurella osalla esitetyn metsästysalueen saarista ja luodoista pesii haahkoja ja muita saaristolintuja 1.6.–15.6. välisenä aikana.
2. Ulkoluodot ja niitä ympäröivät matalikot ovat tärkeitä haahkapoikueiden kerääntymisalueita.

Esimerkiksi Espoossa metsästysalueen sisälle jää merkittäviä saaristolintujen pesimäsaaria, kuten Stenskar, Kytö, Södra Kytökäringsen, Norra Kytökäringsen, Torra Lövä, Sumparen, Långgrundet ja Kaparkobben. Kesien 2015, 2017 ja 2018 haahkojen poikuelaskennan perusteella valtaosaa Espoon merialueen haahkanpoikasista keskittyi Lehtisaarten eteläosiin Torra Lövön, Sumparen, Gåsgrund ja Knapperskar ympäristöön, eli alueelle, joka kuuluu asetusluonnoksen liitteessä esitettyyn metsästysalueeseen. Samassa laskennassa haahkapoikueita havaittiin jokavuotiseen tapaan myös Helsingin ulkomerivyöhykkeellä Halliluodon matalikoilla. Kirkkonummella on poikueiden siirtymismatkoiksi mitattu yli viisi kilometriä pesimäluodoilta ulkoluotojen matalikoilla. Hangon Tvärminnessä haahkan tutkimusalueella valtaosa poikasista siirtyy ulkosaaristoon tai sen reunalle kesäkuussa.

Asetusluonnoksen korjausesitys

SYKE-toistaa vuonna 2015 tekemänsä ehdotuksen, että haahkakoiraiden kesämetsästys ajanjaksolla 1.6.–15.6. tulisi järjestää siten, että kaikki metsästykseseen käytettävät saaret ja luodot nimetään koko Suomen merialueelta. Nimeämistä varten mahdolliset saaret käydään läpi ja varmistetaan, ettei niillä pesi saaristolintuja yksittäisiä loppipareja lukuun ottamatta, eikä niiden lähivesille kerääntynyt haahkapoikueita.

Valmistelussa tulisi käyttää Metsähallituksen, ELV-keskusten, kuntien, Luonnontieteellisen keskusmuseon ja BirdLife Suomen olemassa olevia saarikohtaisia tietoja pesimälinnustosta ja haahkapoikueiden kerääntymisalueista. Niiden avulla voidaan osoittaa metsästykseseen soveltuvat ulkoluodot ja minimoida muulle saaristolinnustolle ja pesiville haahkoille aiheutuvat haitat.

Muut ehdotukset

SYKE esittää lisäksi, että MMM ja YM yhdessä tehostaisivat merkittävästi minkin ja supikoiran pyyntiä niin merensaaristossa kuin Manner-Suomen kosteikoilla ja osoittaisivat siihen riittävät vakiintuneet resurssit.

Luonnonsuojeluliitto Tapiola (jäljempänä Liitto) kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyyntöstä ja lausuu asetusluonnoksesta seuraavaa:

Haahkan uhanalaisuus

Haahka (Somateria mollissima) on viimeisimmän uhanalaisuusluokituksen mukaan taantunut voimakkaasti ja on nyt punaisella listalla erittäin uhanalainen (EN). Kehitys on ollut huolestuttava, sillä haahkakanta on taantunut varsin lyhyessä ajassa. Vuoden 2015 luokitus oli vielä vaarantunut (VU).

Haahkan uhanalaistumiskehitys on ollut nopeaa, sillä se on ollut vielä vuoden 2000 uhanalaisuusluokituksessa elinvoimainen. Liitto on varoittanut ministeriötä jo pitkään huolestuttavasta suuntauksesta sekä haahkan, että muidenkin metsästettävien vesilintujen osalta. Tulevaisuuden uhkatekijöistä on haahkan osalta arvioitu pyynnin olevan yksi merkittävä osatekijä (kuva1).

Vaikka haahkan pyynti ei ole uhanalaistumisen syy, tai sen ainoa osatekijä, ei saalistuspaineen luominen voimakkaasti taantuneelle ja uhanalaiselle lajille ole tarkoituksenmukaista, eikä sitä voida niin ikään pitää metsästyslain 20 § periaatteiden mukaisena.

Komissio on antanut Suomelle perustellun lausunnon ja kehottanut Suomea saattamaan metsästyslainsäädäntönsä lintudirektiivin mukaiseksi. Liitto yhtyy tässä komission näkemykseen ja pitää haahkakoiraiden kesäaikaista metsästystä lintudirektiivin vastaisena. Ministeriön esittämien rajoitukset haahkan metsästykseseen ovat siten näennäisiä, eivätkä vastaa riittävällä ja tarkoituksenmukaisella tavalla lajin pikaiseen suojelutarpeeseen.

Tilanteessa, jossa laji on taantunut huomattavan nopeasti elinvoimaisesta erittäin uhanalaiseksi, on syytä ottaa käyttöön tehokkaammat keinot. Liitto katsoo, että esitetyt rajoitukset eivät ole riittäviä lajin nykytilaan nähden. Lisäksi Liitto katsoo, että metsästyspaineesta on nyt tarpeen luopua toistaiseksi, kunnes haahkanta saadaan elpymään. Liitto muistuttaa ministeriötä, että suojelutoimiin ryhtyminen on helpompaa ja tuloksettaampaa mitä aikaisemmassa vaiheessa ne toteutetaan! Metsästyslain 38 §:ssä on säädetty maa- ja metsätalousministeriölle toimivalta kieltää tai rajoittaa metsästys tilapäisesti enintään kolmen vuoden määräajaksi maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Tätä kieltä pitäisi nyt käyttää täysimääräisesti ja tarvittaessa jatkaa rauhoitusta niin pitkään kuin se on tarpeellista.

Esitys:

Liitto katsoo, että haahka (Somateria mollissima) tulee metsästyslain 38 § suoman mahdollisuuden mukaan rauhoittaa täysin määräajaksi. Tarvittaessa rauhoitusta tulee jatkaa, kunnes on varmistettu, että kanta kestää metsästyksen.

BirdLife Suomi kiittää maa- ja metsätalousministeriötä lausuntopyyynnöstä ja toteaa asiasta seuraavaa: Ministeriö esittää erittäin uhanalaisen haahkan metsästystä rajoitettavaksi seuraavan viiden vuoden ajaksi siten, että syysmetsästys kielletään kokonaan, mutta haahkakoiraiden metsästys sallitaan haahkan pesimäaikaan 1.6.–15.6 koko rannikkoalueen kattavalla ulkosaaristovyöhykkeellä.

BirdLife Suomi pitää tärkeänä, että erittäin uhanalaisen haahkan metsästystä rajoitetaan. Ministeriön esitys on oikean suuntainen, mutta riittämätön ja linnustonsuojelulle, haahkan suojelu mukaan lukien, vahingollinen. Haahkan metsästäminen kesäkuussa ei ole käytännössä mahdollista ilman luonnonsuojelulaissa ja metsästyslaissa kiellettyä pesimäaikaista häirintää. Lisäksi ministeriön esittämässä perusteluissa on asian kannalta merkittäviä virheitä.

Esitämme ministeriölle, että

- 1) ministeriö muuttaa lausunnonlailla olevaa asetusta siten, että uhanalaisen haahkan metsästys kielletään kokonaan seuraavan viiden vuoden ajaksi.
- 2) ministeriö ryhtyy haahkan väliaikaisen täysrauhoituksen lisäksi välittömiin toimenpiteisiin metsästysasetuksen 24 §:n muuttamiseksi siten, että kyseisestä yleiset rauhoitusajat määrittelevästä §:stä poistetaan kohta 17):

”uroshaahka tammikuun ensimmäisestä päivästä toukokuun 31 päivään;”
ja kohtaa 16):

"kanadanhanhi, merihanhi, metsähanhi, heinäSORSA, tavi, haapana, jouhisorsa, heinätavi, lapasorsa, punasotka, tukkasotka, telkkä, nokikana, lehtokurppa sekä naarashaahka ja sen saman vuoden poikanen tammikuun 1 päivästä elokuun 20 päivän kello 12.00 saakka;" muutetaan siten, että se käsittää haahkan lajina ilman rajoittavia määreitä: *"... sekä haahka tammikuun 1 päivästä elokuun 20 päivän kello 12.00 saakka;"*. Metsästysasetuksessa on myös muita lajien metsästysaikaan liittyviä muutostarpeita.

Perustelut esitykselle

Haahka on todettu Suomessa ja EU:ssa erittäin uhanalaiseksi ja Euroopassa vaarantuneeksi. Uhanalaisuus kertoo lajin huolestuttavasta tilasta. Uhanalaisen lajin metsästys on lähtökohtaisesti populaation kannalta haitallista. Lisäksi metsästyskuolleisuuteen on paljon helpompi vaikuttaa kuin useisiin muihin kuolleisuustekijöihin, koska se on ihmisen aiheuttamaa tahallista kuolleisuutta.

Kesäkuu on kiistatta haahkan ja kymmenien muiden saaristossa pesivien lintujen pesimäaikaa. Lisäksi kesäkuun alussa on edelleen kesken kymmenien arktisten lintulajien kevätmuutto. Metsästäminen keväällä tai pesimäkaudella on lintukannoille vahingollista ja kestävän metsästyksen periaatteiden vastaista. Suomen, jonka linnusto on valtaosin muuttolintuja, on tärkeää näyttää metsästysasioissa hyvää esimerkkiä muille maille. Linnustomme hyvinvoinnin kannalta on välttämätöntä, että muuttolintujemme talvehtimisalueilla ja muuttomatkan varrella noudatetaan yleisesti hyväksytyjä metsästystapoja ja -periaatteita.

EU-lainsäädäntö

Lintujen metsästys kevätmuutto ja pesimäaikana on EU:ssa kielletty lintudirektiivillä (artikla 7 kohta 4).

"Jäsenvaltioiden on erityisesti varmistettava, että metsästystä koskevan lainsäädännön alaisia lajeja ei metsästetä pesimäaikana eikä eri lisääntymis- ja poikastenkasvatusvaiheissa."

Lintudirektiiviin kielto on kirjattu lajeja koskevaksi. EU:n ohjeistuksessa (Luonnonvaraisten lintujen suojelusta annetun neuvoston direktiivin 79/409/ETY (Lintudirektiivin) mukaisesti harjoitettavaa metsästystä koskeva ohjeasiakirja) asiasta on todettu muun muassa, että

"Yleisesti ottaen vaihe, joka ilmaisee lisääntymiskauden päättymisen, on nuorten lintujen täysi lentokyky eli kaikkien poikueiden... lentoonlähtö."

ja että

"Direktiivin 7 artiklan 4 kohdan toisen ja kolmannen lauseen tavoitteena on varmistaa täydellinen suojelu niinä kausina, jolloin luonnonvaraisten lintujen selviytyminen on erityisen uhattuna. Metsästykseltä suojelua ei siis voida rajoittaa tietyn lajin lintujen enemmistöön, joka määräytyy keskimääräisten lisääntymissykliin ja muuttoliikkeiden perusteella."

Maa- ja metsätalousministeriö esittää, että lintudirektiiviä voisi tulkita siten, että niillä lintulajeilla, joilla koiras ei osallistu poikasten hoitamiseen, koiraiden pesimäkausi päättyy jo alkukesällä sen jälkeen, kun ne eivät enää vahdi naaraita.

Tulkinta on lintudirektiivin ja sen tulkintaohjeen vastainen. Jos pesimäkausi voitaisiin määritellä sukupuolen mukaan, voisi samoin perustein metsästää useimpien vesilintulajien koiraita touko-kesäkuusta alkaen, ja ryhmäsoivien kanalintulajien koiraita (metso ja teeri) niiden soidinkauden päättymisen jälkeen. Tällöin lähes kaikkien vesilintulajien koiraita voisi metsästää kesken lajien pesimäajan koko EU:ssa. Tällaisen tulkinnan edistäminen on vastuutonta.

Kansallinen lainsäädäntö

Luonnonsuojelulain 39 §:ssä todetaan, että:

"Kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden:...

3) tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklin kannalta tärkeillä paikoilla."

Pidämme kiistattomana tosiasiana, että metsästys ulkosaariston luodoilla lintujen elinkerron kannalta herkimpanä aikana (pesintäaika ja kevätmuuttoaika), aiheuttaa merkittävää häirintää luonnonsuojelulla suojellulle linnustolle. Rauhoitettujen lajien lisäksi metsästys häiritsee riistalintuja niiden pesimä- ja rauhoitusajana.

Haahkan haudontakauden jatkuminen kesäkuulle

Ministeriön perusteluissa ei käsitellä esitetyn metsästysajan päällekkäisyyttä haahkojen haudonnan kanssa. Siihen viitataan vain toteamalla, että *"Lisäksi pääosa poikueista on tuolloin jo vesillä"*.

Hautovia naaraita on yleisesti edelleen kesäkuun alussa. Hautovia lintuja voi joinakin vuosina olla runsaasti vielä kesäkuun toisellakin viikolla. Pesinnän ajoittumiseen vaikuttaa muun muassa kevään sää, ja maantiede: levinneisyysalueen itä- ja pohjoisosissa pesintä ajoittuu myöhemmin kuin lounaisessa Suomessa. Esimerkiksi itäisellä Suomenlahdella kylminä keväinen lähes kaikki naaraat hautovat kesäkuun alussa. Esimerkiksi keväällä 2017 Loviisassa Aspskärin lintuasemalla havaittiin kesän ensimmäinen haahkapoikue 28.5. ja 31.5. poikueita havaittiin kolme, mutta valtaosa seuratuista haahkanaaraita (noin 35 seurattua pesää) hautoi.

Haahkan pesinnän ajoittumisen vaihtelu on kasvanut viime vuosina: samalla alueella pesivien haahkojen pesinnän aloitukseen on tullut selvästi enemmän vaihtelua ja myöhään pesintänsä aloittavien naaraiden osuus on kasvanut. Ilmiön uskotaan liittyvän saalistuspaineen kasvamiseen. Aivan viimeaikaiset tiedot hautovien naaraiden osuuksista kesäkuun alussa levinneisyysalueen eteläisimmissä osissa voi tarkistaa esimerkiksi Hangon Tvärminnen haahkatutkimusryhmältä (<https://www.abo.fi/en/coping-with-stressful-environments/>).

Metsästystilanteessa voidaan kerralla vahingoittaa jopa useiden haahkanaaraiden pesintää. Muistiossa ei mainita sitä, että luodoilla on kesämetsästysaikaan todennäköisesti vielä hautovia haahkoja, eikä sitä, että pesien havaitseminen on hyvin vaikeaa haahkanaaraiden hyvän suojavärin sekä pesien sijainnin vuoksi (osa pesistä on erittäin hankalasti löydettävissä, koska ne sijaitsevat mm. katajien alla).

Haahkan esiintyminen

Perustelumuistiossa ei tuoda esiin yleiskuvaa haahkan esiintymisestä. Perustelumuistiossa annetaan useaan otteeseen ymmärtää, että karttaan rajatulla ulkosaaristoalueella ei sijaitisi tärkeitä haahkan pesimäluotoja, mikä ei pidä paikkaansa. Tiedossamme olevista 34:stä tärkeimmistä haahkan pesimäluodoista ja saarista, joilla pesii vähintään sata haahkaparia 32 sijaitsee ulkosaaristossa.

Kirjassa Muuttuva pesimälinnusto (Väisänen ym. 1998) todetaan haahkasta: *"Se on runsain ulkosaariston puuttomilla luodoilla. Kannat ovat vankkoja vielä keskivyohtyhykkeen mäntyä kasvavilla saarilla. Sisempänä saaristossa haahkoja on harvemmassa ja ne keskittyvät luodoille ja pienille, keskiosastaan metsää kasvaville saarille. Laji karttaa mannerrantoja sekä kokonaan metsäisiä saaria, mutta pesii paikoin ruohostoisten lahtien kareillakin."*

Muistioon olisi tarpeen lisätä tietoja haahkan pesimälevinneisyydestä ja sijoittumisesta saariston eri vyöhykkeisiin.

Metsästyksen kohdistaminen koiraisiin

Ministeriö perustelee metsästyksen kohdistamista koiraisiin:

"Haahkakannan voimakkaan urosvoittoisuuden (kannasta 70 % uroksia) tasapainottamiseksi koirashaahkan metsästystä ei kuitenkaan ole tarkoituksenmukaista kieltää kokonaan, koska syksyinen metsästys ei kohdennu riittävässä määrin tai ollenkaan aikuisiin uroshaahkoihin.

Muun muassa HELCOM8 on suositellut raportissaan metsästyksen kohdistamista uroksiin."

On totta, että haahkakannan koirasylijäämää voidaan verottaa ilman, että sillä olisi merkittävää vaikutusta erittäin uhanalaisen haahkan populaatiolle. Ministeriön perusteluista saa kuitenkin sellaisen käsityksen, että haahkakoiraisten metsästys olisi jotenkin välttämätöntä tai hyödyksi populaatiolle. Näin ei ole, vaan HELCOMin suosituksessa suositellaan ammuttavan mieluummin koiraita kuin naaraita, jos haahkoja metsästetään.

Mikäli Suomi haluaa jatkaa erittäin uhanalaisen haahkan metsästämistä, populaation kannalta vähiten haitallista on sallia vain koiraiden metsästäminen syksyllä. Syysaikaan koiraita on saaristossa paikoin merkittäviä määriä, joista esimerkkinä 31.8.2018 Jurmon lintuasemalta laskettu 20 450 lepäilevää haahkaa, joista koiraita oli 15 000.

Perustelumuiatio sisältää virheitä

Perustelumuiatioissa on useita virheellisiä väittämiä, joita olemme oikaisseet ministeriölle jo vuonna 2015, kun edellinen vastaava asetus oli lausunnolla. Pidämme huonona valmisteluna sitä, ettei virheiden oikaisua otettu huomioon edellisessä asetuksessa, ja että ne toistetaan nyt uudelleen.

Siltä osin kuin perustelumuiatioissa esitetään haahkasta kirjallisuudessa esitetyn vastaista tietoa, ministeriön olisi hyvä perustella, mihin perustelumuiatioon kirjatut väittämät perustuvat. Kommentoimme tässä yhteydessä vain osaa virheellisistä väitteistä.

Perustelumuiatioissa todetaan, että:

”Haahkan lisääntymiseen ja poikasten kasvatusvaiheeseen sekä muuttoon liittyvä biologia poikkeaa monesta muusta lajista. Haahkat pariutuvat talvehtimisalueilla ja ovat siten jo pariutuneet ennen kuin ne saapuvat keväällä Suomeen. Haahkat ovat yksiviivisiä ja pesimisalueelle saapuneet uros vartioi tiukasti kumppaniaan ruokailematta. Kun haudonta on alkanut, poistuu koiras ulkomeren karuille luodoille ja merivyoöhykkeen matalikoille. Haahkakoiraat eivät millään tavalla osallistu poikasten hoitoon eivätkä poikaset ole riippuvaisia haahkakoiraista. Haahkaurokset eivät ole myöskään palaa pesimäalueelle, vaan ne suuntaavat muuttomatkalle Tanskaan tai pesimisalueista erillään oleville sulkimisalueille. Näin ollen koiras ei osallistu lintudirektiivissä tarkoitettuun lisääntymis- ja poikasten kasvatusvaiheeseen.”

Haahkan pesimäbiologia ei ole siinä suhteessa mitenkään poikkeuksellinen, että koiraat eivät osallistu poikasten hoitoon ja osin poistuvat pesimäalueilta muualle kesken pesimiskauden, vaikka perusteludokumentissa näin annetaan ymmärtää. Lähes kaikilla vesilintulajeilla koiraat jättävät hautomisen ja poikasten hoitamisen naaraan tehtäväksi ja suuri osa koiraista poistuu pesimäpaikaltaan pian haudonnan alkamisen jälkeen.

Väite, että pesimä- ja sulkimisalueet sijaitsevat toisistaan erillään, ei pidä paikkaansa. Perustelumuiation mukaan koirashaahkat siirtyvät pesimäalueilta erillisille sulkasatoalueille. Asia ei ole kuitenkaan näin yksinkertainen. Suuri osa koiraista siirtyy sulkasatoa varten niiden pesimäpaikalta länteen ja sisäsaaristossa pesineet myös ulommas saaristoon. Koirashaahkojen kesäkuun esiintymisalueet ja haahkan pesimäalueet ovat kuitenkin päällekkäiset. Niillä koirashaahkojen kesäkuussa käyttämällä alueilla, joilla on pesintään soveltuvia luotoja tai saaria, myös pesii yleisesti haahkoja (ja muita lintulajeja).

Osa koiraista voi olla ulkomerellä kaukana pesimäluodoista ja saarista, eikä niiden joukossa ole yleensä poikueita, mutta näin ei voi todeta olevan yleisesti. Päinvastoin. Asiassa on lisäksi huomattavaa, että haahkan metsästystä harjoitetaan luodoilta tai saarilta, ei esimerkiksi kajakeista kaukaisilla luodottomilla ulkomeren alueilla, joilla poikueita on niukasti.

Perustelumuiatioissa todetaan:

”Kesäkuussa alkava uroshaahkojen metsästys tapahtuu ulkoluotojen alueilla, joihin uroshaahkat siirtyvät pesimäalueilta. Metsästykseen soveltuvat ulkoluodot sijaitsevat saaristoalueiden uloimmilla alueilla ja ovat niin pieniä pinta-alaltaan, ettei niillä ole käytännössä merkitystä merilintujen pesimäpaikkoina. Lisäksi pääosa poikueista on tuolloin jo vesillä. Haahkanaaraat eivät pesi näillä alueilla kuin aivan poikkeuksellisesti, koska ravinnonhankintasyvyys voi olla 30–40 metriä. Näihin syvyyksiin pystyvät vain aikuiset linnut. Poikaset eivät pysty sukeltamaan kuin korkeintaan 2 metrin syvyyteen (kartassa tumman ruskea 0-9,9 m) ja niiden ravinnonhankinta alussa perustuu muutoinkin hyönteisravintoon. Vaikka ravinto muuttuu myöhemmin samaan kuin emoilla, eivät haahkanaaraat siirry poikasineen pesimäalueelta edes kovan predaation seurauksena¹⁵. Lisäksi karuilla luodoilla pesät tuhoutuvat aaltojen pyyhkiessä luotojen yli ja mahdollisesti kuoriutuneet poikaset kuolevat nälkään tai

esimerkiksi lokkien predaatioon. Ulkoluodoilla poikasten selviytymisen on siten todettu olevan mahdotonta sekä ravinnonsaannin että niihin kohdistuvan predaation johdosta.”

Tietojemme mukaan missään tutkimuksessa ei ole osoitettu, että haahkanpoikaset kuolevat ulkomerellä nälkään, vaikka haahkaa on Suomessa erittäin runsaasti tutkittu ja kyse on ulkomerialueen runsaimmasta pesimälinnusta. Perustelumuietio on syytä lisätä viitteet sekä poikasten nälkään kuolemista Itämerellä että pesien sijainnista paikoissa, joissa aallot ne tuhoavat, koska muistiossa väitetty ilmiö ei ole yleisesti tunnettu.

Perustelumuietion väitteistä huolimatta haahkat ovat vuosisatoja pesineet uloimmilla luodoilla ja saarilla. Aivan pienet poikaset eivät sukella ravintoa, vaan syövät veden pinnalta hyönteisravintoa. Ne alkavat sukeltaamaan kuitenkin hyvin pian ja sukeltamissyvyys kasvaa iän karttuessa. Ulkomeren saarten ja luotojen läheisyydessä on yleisesti matalia rantoja ja matalikkoja, joilla pientenkin haahkojen ruokailu onnistuu. Myös koiraat hyödyntävät erityisesti matalien alueiden vedenalaisia riuttoja, vaikka pystyvät sukeltamaan tarvittaessa jopa 40 metriin.

Teoksessa Linnut ja saaristomme (Bergman 1969) todetaan, että

”Poikueet oleskelevat noin viikon ajan pesimäluotojen rantojen lähetyvillä, mutta siirtyvät sitten yhä syvemmille vesille, yleensä selille ja pienten karien lähetyville. Myrskyllä ne kerääntyvät isompien saarien ja luotojen suojaan. Täysikasvuiset haahkat sukeltavat vaikeuksitta 20 m syvyyteen, mutta naaraat poikasineen oleskelevat kesällä harvoin paikoilla, missä vedensyvyys on 6-10 metriä suurempi. Suosituimmat ruokailumatalikot ovat 3-5 metrin syvyisiä. Haahkat pystyvät kotiseudullaan vaikeuksitta löytämään nämä matalikot, vaikka vesi olisikin sameata ja matalikko keskellä laajaa selkää.”

Tietojemme mukaan viimevuotisten havaintojen mukaan esimerkiksi vuosikymmeniä tutkitusta Hangon Tvärminnen haahkantutkimusalueelta oli uinut haahkapoikueita (naarilla tunnistemerkit) kauas ulkomerelle Segelskärin alueelle. Segelskäriiltä laskettiin esimerkiksi 10.6.2018 161 haahkanpoikasta. Segelskär sijaitsee noin seitsemän kilometrin päässä haahkametsästysalueen rajasta, missä ne eivät ministeriön perustelumuietion mukaan pysy hengissä.

Tiira-lintutietopalveluun kesällä 2018 kirjattu suurin kerralla laskettu haahkan poikasten määrä (395) todettiin Inkoon Sadelnilta joka sijaitsee ulkomerellä noin neljä kilometriä ministeriön esittämästä haahkanmetsästysalueen rajasta.

Perustelumuietiossa esitetään virheellisesti, että ulkosaaristossa ei pesi lintuja juuri lainkaan joitakin ruokki-lintuja ja harmaalokkikolonioita lukuun ottamatta. Saaristossa lintuyksilöiden ja lajien runsaus on kuitenkin suurimmillaan juuri ulkosaaristossa.

Vuosikymmenten saaristolintututkimukseen perustuvassa julkaisussa Muuttuva Saaristolinnusto (Hildén & Hario 1993) ulkosaariston tyyppilintulajistoksi luokitellaan kyhmyjoutsen, merihanhi, valkoposkihanhi, ristisorsa, tukkasotka, lapasotka, haahka, pilkkasiipi, tukkakoskelo, isokoskelo, merikotka, meriharakka, tylli, lapinsirri, punajalkaviklo, karikukko, merikihu, naurulokki, kalalokki, selkälokki, harmaalokki, merilokki, räyskä, kalatiira, lapintiira, pikkutiira, etelänkiisla, ruokki, riskilä ja luotokirvinen (sivut 69-194). Lisäksi osiossa ”Muut saaristolinnut (sivut 195-216)” tuodaan esiin muita saaristossa yleisesti pesiviä lajeja, joista osaa tavataan säännöllisesti pesivänä myös ulkosaaristossa. Edellisten lisäksi ulkosaaristossa yleisenä pesii merimetso, jota edellä mainittu julkaisu ei mainitse, koska laji pesi Suomessa ensi kerran vasta vuonna 1996.

Esimerkiksi Loviisan Tiiskerissä, joka on yksittäinen suojelematon luotoryhmä arviolta 14 kilometrin päässä asetusluonnoksessa esitetystä metsästysvyöhykkeen sisäreunasta, ja kuuden kilometrin päässä lähimmistä muista luodoista oli vuoden 2012 pesimälinnustolaskennassa kahdeksan haahkaparia sekä 11 muuta pesimälintulajia, joiden kokonaisparimäärä oli 60 paria.

Perustelumuietion väite, että haahkan kesämetsästysalueella olisi hyvin vähän pesivää linnustoa, on huomattavassa ristiriidassa tosiasioiden kanssa.

Esityksen vaikutukset

Ministeriön perustelumuistion vaikutusarvion mukaan:

”Pesimäalueilla on hyvin vähän muuta linnustoa, joten vaikutuksia muuhun pesimälinnustoon ei olisi. Mikäli karttaliitteessä olevalla alueella on luotoja tai saaria, joissa esiintyy naarashaahka poikasineen, niin uroshaahkan metsästys olisi kielletty näillä luodoilla. Käytännössä tämä voidaan useimmiten todeta veneestä kiikareilla rantautumatta ollenkaan luodoille. Ulkoluodoilla esiintyy kuitenkin eräitä merilintuja, jotka pystyvät pesimään karuissakin olosuhteissa ja hankkimaan ravintoa. Siten kiellettyä olisi metsästää luodoilla ja saarilla, joilla on etelänkiisla-, riskilä- tai ruokkikolonia. Olemassa olevan metsästysasetuksen (666/1993) 25 a §:n mukaan harmaalokkiyhdykunnat ovat koko vuoden rauhoitettuja ja näin ollen niiden häirintä on jo kielletty. Asetuksen voimaan tultua ei ole enää myöskään riskiä siitä, että edellä mainittuja lajeja tai muitakaan lajeja häiritäisiin uroshaahkan metsästyksellä. Rajoituksella varmistetaan, että uroshaahkan metsästys ei olisi sallittua alueilla, joilla sillä olisi vaikutusta muuhun luontoon.”

Kuten olemme edellä esittäneet, perustelumuistion perustiedot ovat merkittävilta osin virheelliset. Karttaliitteen mukaisilla saarilla ja luodoilla pesii kymmeniä eri lintulajeja ja alue on haahkan esiintymisen painopistealuetta.

Ministeriö toteaa, että *”metsästysasetuksen (666/1993) 25 a §:n mukaan harmaalokkiyhdykunnat ovat koko vuoden rauhoitettuja ja näin ollen niiden häirintä on jo kielletty.”*

Muistutamme ministeriötä siitä, että kaikkien muidenkin lintulajien häirintä on lailla kielletty. Luonnonsuojelulaki (39 §) kieltää kaikkien rauhoitettujen lintulajien tahallisen häiritsemisen erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänkierron kannalta tärkeillä paikoilla, ja myös metsästyslaissa on todettu, ettei riistaeläintä saa metsästää tai vahingoittaa eikä soidinta, pesintää tai poikasia saa häiritä.

Vaikka ministeriö esittää asetuksessa, että haahkan metsästyksen osalta häirintärajoitus koskee vain ruokkिलintuja, harmaalokkikolonioita ja naarashaahkaa poikasineen, koskee suoja kaikkia lintulajeja. Haahkan metsästystä koskevalla asetuksella ei voi mitätöidä muiden lajien lainsuojaa.

Haahkakoiraiden kesäaikainen metsästys ei ole lakien puitteissa sallittu kuin sellaisilla paikoilla, joilla ei ole mitään pesimälinnustoa, ja joiden läheisyydessä ei tavata metsästystilanteessa muita lintuja kuin koirashaahkoja. Sellaisia luotoja, joilla ei pesi yhtään lintulajia on kesämetsästysalueella hyvin vähän, ja näidenkin läheisyydessä ruokailee ja lepäilee yleensä lintuja (tiioja, riskilöitä, vesilintuja, kahlaajia), joiden häirintä on lailla kielletty.

Tilanteet, joissa haahkakoiraiden metsästäminen olisi mahdollista häiritsemättä muiden lintulajien pesintää, lepäilyä tai ruokailua, ovat siis erittäin harvinaisia.

Yhteenveto

Edellä esiin tuomaamme viitaten esitämme ministeriölle, että ministeriö korjaa perustelumuistion virheelliset tiedot ja muuttaa asetusta siten, että erittäin uhanalaisen haahkan metsästys kielletään kokonaan seuraavan viiden vuoden ajaksi, ja seuraavan viiden vuoden aikana metsästysasetusta muutetaan siten, että haahkan metsästys rajoitetaan syksyyn.

Suomen Metsästäjäliitto kiittää lausuntopyyntöä ja toteaa esityksen kohteena olevasta asetusalunnoksesta seuraavaa:

Asetusesityksessä maa- ja metsätalousministeriö antaisi metsästyslain 38§:n nojalla asetuksen, jonka perusteella rajoitettaisiin haahkan metsästystä siten, että vain koirashaahkan metsästys olisi sallittu karttaliitteeseen rajatulla alueella kesäkuun kahtena ensimmäisenä viikkona. Haahkan syysmetsästys olisi siten asetuksen myötä kielletty, mikä on asetusesityksen merkittävin muutos aikaisempaan.

Asetusesityksen taustamuistion mukaan Suomen haahkakanta taantuu voimakkaasti. Pääsyyinä pidetään haahkanaaraisiin ja poikasiin kohdistuvaa merikotkan ja pienpetojen aiheuttamaa predaatiota, joka on samalla johtanut haahkakannan sukupuolijakauman voimakkaaseen vinoutumiseen koirasvoittoiseksi.

Haahkan kokonaiskanta Itämerellä on kuitenkin edelleen melko suuri, joten koiraiden rajoitetun metsästyksen voidaan katsoa olevan mahdollista ilman haittaa kannan kehitykselle.

Metsästäjäliitto yhtyy taustamuistion toteamukseen, jonka mukaan haahkakannan elpymisen turvaamiseksi on luotava edellytykset tehokkaalle pienpetojen pyynnille saaristoalueilla. Liitto näkeekin huolestuttavana kehityksenä, että Suomenlahden suunniteluilla, laajoilla suojelualueilla ei pienpetopyyntiä ole huomioitu riittävällä tavalla. Suomen saariston monimuotoisuus kärsii erityisesti vieraspetojen eli minkin ja supikoiran aiheuttamasta saalistuksesta. Erityisesti maassa pesivien lintujen, kuten haahkan kannat ovat kärsineet huomattavasti näiden vieraspetojen saalistuksesta. Monien Suomenlahden saarien lintuyhdyksunnat ovat jo autioituneet vieraspetojen takia. Mikäli näitä luontoomme kuulumattomia petoja ei aktiivisesti ja jatkuvasti poisteta, tulevat vahingot laajenemaan entisestään.

Metsästäjäliiton näkemyksen mukaan minkin ja supikoiran pyynti tulisi olla lähtökohtaisesti sallittu suoraan asetuksessa kaikilla perustettavilla suojelualueilla, sillä erillisen poikkeusluvan hakeminen lisää turhaa byrokratiaa ja voi tarpeettomasti vähentää metsästäjien pyyntimotivaatiota lajeja kohtaan. Myöskään vieraspetojen pyyntiaikojä ei suojelualueilla tule tarpeettomasti rajoittaa. Kuten asetuksen taustamuistiossa todetaan, metsästäjien pyyntimotivaatioon vaikuttaa positiivisesti, jos haahkan metsästyks on ainakin osittain mahdollista. Tämä vastaa myös Metsästäjäliiton näkemystä metsästäjien motivoitumisesta luonnonhoitotöihin. Haahkan metsästyks on osa perinteistä saariston kulttuuria ja tarjoaa metsästyksmahdollisuuksia myös maattomille metsästäjille.

Nykytila:

Suomen osuus Itämerellä ammutuista haahkoista on pieni. Itämerellä ammutaan noin 65 000 haahkaa vuodessa, joista Suomessa esimerkiksi vuonna 2016 1700. Näistä Suomessa ammutuista haahkoista 88% oli kesäpyynnin yhteydessä ammuttuja koiraita. Seuraavana vuonna saaliin sukupuolijakauman prosenttilukema koiraiden osalta oli peräti 98%.

Voidaan siis perustellusti todeta, että haahkan osalta metsästyksessä Suomessa on pieni ja se kohdentuu erittäin voimakkaasti koirashaahkoihin, mikä on tarkoituksenmukaista. Itämeren haahkakanta on voimakkaasti koirasvoittainen (70%-30%) ja esimerkiksi Itämeren suojelukomissio (Helsinki Commission, HELCOM) on suositellut raportissaan metsästyksen kohdistamista juuri koiraisiin.

Vaikka lintudirektiivin 7 artiklassa säädetään, että lintujen metsästyks ei ole sallittu pesimisaikana eikä eri lisääntymis- ja poikasten kasvatusvaiheessa, Metsästäjäliitto näkee perusteltuna Suomen tulkinnan siitä, että haahkan biologia poikkeaa juuri siltä osin monesta muusta lintulajista.

Kun haudonta on alkanut, koiras poistuu ulkomeren karuille luodoille ja ulkomeren matalikkoalueille, eivätkä ne osallistu poikasten hoitoon. Ne suuntaavat muutto- ja sulkimismatkalle eivätkä osallistu lintudirektiivissä tarkoitettuun lisääntymis- ja poikasten kasvatusvaiheeseen. Tästä tulkinnasta tulee liiton mielestä pitää edelleen kiinni.

Kehitettävii kohteita:

1. Itämeren haahkasaaliista merkittävin osa eli lähes 80% saadaan Tanskasta.

Muuttavien lajien kohdalla ylikansallinen kantojen hoito nähdään nykytiedon valossa välttämättömäksi uusitutuvien riistavarojen kestävä käyttö mahdollistamiseksi. Metsästäjäliitto näkeekin erittäin tärkeänä, että haahkalle saataisiin pikaisesti luotua kansainvälinen hoitosuunnitelma. Haahkan metsästyksessä tulisi ottaa käyttöön koko muuttoreitin välillä kansainvälisen, sopeutuvan metsästyksverotuksen keinoin (AHM), mitä edellyttää myös AEWA:n tuleva luokitusmuutos haahkan osalta.

2. On tärkeää huomioida, että metsästyks ei ole kuitenkaan keskeinen syy haahkakannan taantumiseen, vaan esimerkiksi Suomessa suurimmaksi syyksi arvellaan naaraisiin ja poikasiin kohdistuva merikotkan, lokkien ja

pienpetojen aiheuttama predaatio. Näiden saalistajien osalta nykysäädösten vallitessa erityisesti pienpetojen tehokkaalla pyynnillä on mahdollista saada nopeimmin aikaan myönteisiä tuloksia pesimälinnustolle.

Metsästäjäliiton mielestä näihin kahteen keskeiseen osa-alueeseen vaikuttaminen oikeilla ja riittävän tehokkailla toimenpiteillä on nopein tapa saada Itämeren haahkakanta nousu-uralle. Liitto näkee asetusesityksessä mainitut muutokset vallitsevissa olosuhteissa tarpeellisina ja tukee niitä, mutta edellyttää myös aiempaa selvästi merkittävämpää panostusta liiton tässä lausunnossa esille nostamiin hoitokeinoihin.

Haapaveden riistahoitoyhdistyksen lausuntona esitämme ettei MMM;n asetuksesta haahkan metsästysrajoitusesityksestä 312/13/2019 ole huomautettavaa.

Jurvan Riistanhoitoyhdistyksen hallituksen kokouksessa 11.3.2019 käsiteltiin kyseistä muutosta.

Riistahoitoyhdistyksen antaa seuraavan lausunnon Haahkan metsästyksen rajoittamiselle.

Haahkakanta on voimakkaasti vinoutunut koirasvoittoiseksi (kuten muistiossa todetaan) niin miksi koiraan metsästystä rajoitetaan heti kahden viikon mittaiseksi kun ennen on sallittu kesä ja normaali 20.8.–31.12. metsästys? Kun kerran suurin osa tai melkein kaikki koiraista ammutaan kesällä ja se selvästi eroaa naaraista. Mikäli näin suuri muutos tehdään haahkan metsästyksen. Niin miten motivaatio riittää metsästäjillä pienpetopyyntiin tai miten motivoitte metsästäjiä siihen?

Sen sijaan olisi hyvä säilyttää tuo syksyn koirasmetsästys koska se ei välttämättä muutenkaan lisää saalismääriä siirryttäessä ulkomerelle.

Mutta kuten aikaisemminkin olemme todenneet yhdistyksessä näiden lausuntojen antamisesta, niin tuskin tälläkään lausunnolla ole mitään vaikutusta asetuksen muuttumiseen. Olemme todenneet että näillä lausuntopyynnöillä MMM täyttää vain lainkirjaimen.

MMM Ruokaosasto toteaa, että perustelumuioston mukaan esitetty uroshaahkan metsästys ei olisi sallittua alueilla, joilla sillä olisi vaikutusta muuhun luontoon. Muiston mukaan esitetyillä alue- ja aikarajoituksilla pystytään tehokkaasti estämään haahkojen ja muiden lintujen pesinnän aikainen häiritseminen. Eläinsuojellulisesta näkökulmasta lintujen pesinnän rauhoittaminen häiriöltä on perusteltua. Pesinnän aikana tapahtuva häirintä saattaa aiheuttaa esimerkiksi emon ja poikasten joutumista erilleen toisistaan ja poikasten nääntymistä. Esitystä voidaankin tältä osin pitää kannatettavana.

Kiinnitimme kuitenkin huomiota siihen, että Birdlife Suomi ry on 17.4. antamassaan lausunnossaan väittänyt, että suunnitellulla metsästysalueella esiintyy esitettyyn metsästysaikaan runsaastikin pesiviä lintuja. Birdlife esitti huolensa naarashaahkojen ja muiden lintujen pesintärauhan rikkomisesta. Perustelumuiostiossa lienee tarpeen vielä tarkemmin käsitellä sitä, aiheutuuko metsästyksestä haittaa haahkojen ja muiden lintulajien pesintärauhalle vai ei ja miten näitä mahdollisia haittoja voidaan estää. Muistioon lienee myös hyvä lisätä maininta metsästyslain 37 § riistaeläinten rauhoitusaikaa koskevasta yleisestä kiellosta häiritä pesintää tai poikasia.